

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **geografia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Szczeciński**

Data przeprowadzenia wizytacji: **18-19 listopada 2021 r.**

Warszawa, 2021 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	16
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	20
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	24
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	27
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	29
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	33
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	38
6. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Mariusz Rzętała, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Sylwia Kulczyk, ekspert PKA
2. prof. dr. hab. Andrzej Macias, ekspert PKA
3. dr hab. Elżbieta Szkurlat, ekspert PKA
4. Marek Tenczyński, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Rafał Koziółek, ekspert PKA ds. studenckich
6. Ewelina Dyląg-Pawłyszyn, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku geografia prowadzonym na Uniwersytecie Szczecińskim, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2021/2022. Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Ostatnia ocena programowa została przeprowadzona w roku 2015 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Prezydium nr 76/ 2016 z dnia 3 marca 2016 r.). Bieżąca wizytacja została przygotowana i przeprowadzona w trybie zdalnym, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej, której dokonuje Polska Komisja Akredytacyjna. Zespół oceniający poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i Jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Dokonano także podziału zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z władzami Uczelni, zespołem przygotowującym raport samooceny, studentami, Samorządem Studenckim, przedstawicielami studenckich kół naukowych, nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości i funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Ponadto podczas wizytacji przeprowadzono hospitację zajęć oraz weryfikację bazy dydaktycznej i biblioteki wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. W toku wizytacji zespół oceniający dokonał przeglądu losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi, o których zespół oceniający poinformował władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	geografia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia/studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	dyscypliny: nauki o Ziemi i środowisku, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, dyscyplina wiodąca: nauki o Ziemi i środowisku	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	studia I stopnia: 6/ 180 studia II stopnia: 4/ 120	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	studia I stopnia: 120 godzin, 5 pkt ECTS studia II stopnia: Brak	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	studia I stopnia: <i>geomonitoring, geoinformacja, nauczycielska</i> studia II stopnia: <i>geozagrożenia, gospodarka przestrzenna, zintegrowane zarządzanie środowiskiem, marketing miejsc</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat/ magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	studia I stopnia: 21 studia II stopnia: 9	-----
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	studia I stopnia: s. <i>geoinformacja</i> : 2521 s. <i>geomonitoring</i> : 2524 s. <i>nauczycielska</i> : 2505 studia II stopnia:	-----

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

	<i>geozagrozenia: 1532</i> <i>gospodarka przestrzenna: 1533</i> <i>zintegrowane zarządzanie</i> <i>środowiskiem: 1529</i> <i>marketing miejsc: 1525</i>	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	studia I stopnia: <i>s. geoinformacja: 100,84</i> <i>s. geomonitoring: 100,96</i> <i>s. nauczycielska: 99,52</i> studia II stopnia: <i>geozagrozenia: 61,28</i> <i>gospodarka przestrzenna: 61,32</i> <i>zintegrowane zarządzanie</i> <i>środowiskiem: 61,16</i> <i>marketing miejsc: 61</i>	-----
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	studia I stopnia: <i>s. geoinformacja: 145</i> <i>s. geomonitoring: 144</i> <i>s. nauczycielska: 140</i> studia II stopnia: <i>geozagrozenia: 88</i> <i>gospodarka przestrzenna: 81</i> <i>zintegrowane zarządzanie</i> <i>środowiskiem: 79</i> <i>marketing miejsc: 82</i>	----
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	wszystkie specjalności: 62 wszystkie specjalności: 66	----

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁴ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
---	--

⁴ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku geografia kładzie nacisk na dostarczenie studentom aktualnej, holistycznej wiedzy geograficznej, zapewnienie im możliwości rozwoju osobistego oraz umiejętności i kompetencji umożliwiających odnalezienie się na rynku pracy. Służy temu wprowadzenie specjalności umożliwiających nabycie konkretnych, poszukiwanych na rynku pracy kompetencji, takich jak monitoring stanu środowiska, planowanie i gospodarowanie przestrzenne oraz marketing miejsc. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku geografia wpisują się w misję i strategię Uczelni, w tym w politykę jakości. Koncepcja i cele kształcenia na obu stopniach studiów mieszczą się w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku oraz w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Kierunek studiów jest silnie powiązany z działalnością

badawczą realizowaną w Instytucie Nauk o Morzu i Środowisku oraz Instytucie Gospodarki Przestrzennej i Geografii Społeczno-Ekonomicznej. Studia I i II stopnia dopełniają się, zarówno w zakresie wiedzy ogólnej, jak i treści specjalizacyjnych. W programie studiów zaplanowane jest kształcenie nauczycielskie w formie specjalności nauczycielskiej na studiach I stopnia w zakresie przygotowania studentów do nauczania geografii w szkole podstawowej. Brakuje kontynuacji oferty tego kształcenia na studiach drugiego stopnia w zakresie przygotowania studentów do nauczania geografii w szkole ponadpodstawowej. Dlatego przygotowana jest kontynuacja tej oferty na studiach II stopnia; na razie brak było ku temu podstaw ze względu na brak zainteresowania kształceniem nauczycielskim na I stopniu). Studia II stopnia powalają na rozwinięcie warsztatu badawczego oraz pogłębiają wiedzę i umiejętności studenta. Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby rynku pracy, co potwierdza fakt, iż pracodawcy chętnie zatrudniają absolwentów kierunku, a wręcz wyrażają zaniepokojenie małą liczbą studentów, szczególnie brakiem absolwentów specjalności nauczycielskiej. Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni mają wpływ na kształtowanie koncepcji kształcenia. W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia WNŚIP, koncepcja kształcenia konsultowana jest ze studentami i nauczycielami akademickimi. Ich sugestie, dotyczące np. zmiany kolejności zajęć, są uwzględniane przy opracowywaniu programów na kolejny cykl kształcenia. Wpływ na kształt programu mieli również interesariusze zewnętrzni; przedstawiciele firm oraz instytucji, których profil działalności jest zgodny z profilem kierunku. Koncepcja i cele nie uwzględniają nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uzasadnia to fakt, iż przyjęto, że podstawowym trybem kształcenia umożliwiającym realizację koncepcji kształcenia na kierunku geografia jest tryb stacjonarny.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Uwzględniają one wiedzę, umiejętności i kompetencje. Efekty uczenia się są zgodne z właściwym poziomem (tj. 6. i 7.) Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się są specyficzne dla kierunku i poziomu studiów oraz zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. Na studiach I stopnia efekty uczenia się odnoszą się do podstaw obu dyscyplin geograficznych i koncentrują wokół wiedzy z zakresu podstawowych mechanizmów funkcjonowania środowiska geograficznego oraz znajomości metod pozwalających na charakterystykę poszczególnych jego komponentów. Efekty uczenia się określone dla studiów II stopnia pozwalają na osiągnięcie pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie analizy oraz interpretacji środowiska geograficznego. Nacisk położono na poznanie współczesnych problemów przyrodniczych oraz społeczno-ekonomicznych. Efekty uczenia się uwzględniają kompetencje badawcze (np. dla studiów I stopnia K_U02: „potrafi dobierać i stosować właściwe metody, techniki i narzędzia badawcze w zakresie nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej” oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności naukowej (np. dla studiów II stopnia K_K01: „jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści z zakresu nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej”). Efekty uczenia się uwzględniają umiejętność komunikowania się w języku obcym, odpowiednio na poziomie B2 dla studiów I stopnia i B2+ dla studiów II stopnia. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Koncepcję i cele kształcenia nauczycielskiego w Uniwersytecie Szczecińskim reguluje *Model kształcenia Nauczycieli na studiach wyższych w Uniwersytecie Szczecińskim*. Odpowiada on potrzebom otoczenia społecznego oraz interesariuszom zewnętrznym jakim jest system oświaty poprzez rosnące zapotrzebowanie na rynku pracy na dobrze przygotowane kadry nauczycielskie, w tym nauczycieli

geografii. Model ten przewiduje kształcenie nauczycielskie na studiach pierwszego i drugiego stopnia, zgodnie z modułami, których cele i liczba godzin odpowiadają aktualnemu standardowi kształcenia nauczycieli (art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668)). W przyjęty *Model kształcenia nauczycielskiego na Uniwersytecie Szczecińskim* wpisuje się koncepcja kształcenia nauczycielskiego na ocenianym kierunku, jednak tylko w odniesieniu do studiów I stopnia. Program kształcenia geograficznego spełnia warunki przygotowania merytorycznego do zawodu nauczyciela geografii (grupa zajęć A. w standardzie kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela). Określone w programie specjalności nauczycielskiej efekty uczenia się dla kształcenia nauczycielskiego zaplanowanego w toku studiów I stopnia spełniają wymagania standardu kształcenia w zakresie przygotowania psychologicznego i pedagogicznego. Nieproporcjonalnie do nich i bardzo skromnie są reprezentowane w efektach uczenia się nauczycielskiego w toku studiów I stopnia, kompetencje odpowiadające dydaktyce geografii (grupa zajęć D). Zaplanowane efekty uczenia się na kierunku geografia w zbyt małym stopniu nawiązują do specyfiki geografii w zakresie dyscyplin: *nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna* (tylko 3 efekty na ogólną liczbę 29 efektów odnoszących się do kształcenia nauczycielskiego). W zakresie wiedzy specyfice geografii o odpowiadają tylko treści i metody nauczania, dotyczące tylko umiejętności dobór terminologii i wykorzystania nowych technologii. Brakuje wśród efektów kształcenia tych które byłyby dedykowane tematyce i formom zajęć w terenie, wykorzystaniu GIS w edukacji geograficznej, edukacji krajobrazowej, kształceniu myślenia w tym myślenia przestrzennego, określania relacji przyroda-człowiek, identyfikowania związków i zależności, kształtowania postaw wynikających z walorów wychowawczych geografii, itp. Potrzeba uwzględniania specyfiki danych zajęć jest wskazana bezpośrednio w standardach kształcenia nauczycieli w zaleceniu odnoszącym się do dydaktyki przedmiotu (grupa zajęć D): *“3.3. W ramach grupy zajęć D uwzględnia się specyfikę danego przedmiotu lub rodzaju zajęć”* (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. s. 7).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia, cele kształcenia oraz efekty uczenia się wpisują się w misję i strategię Uczelni oraz są spójne z profilem badawczym Uczelni. Mieszczą się też w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby zawodowego rynku pracy. Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni mieli wpływ na sformułowanie koncepcji i celów kształcenia.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz właściwym poziomem PRK. Efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, jak również z zakresem działalności naukowej Wydziału. Efekty uczenia się uwzględniają kompetencje badawcze oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej, a także komunikowanie się w języku obcym, adekwatnie do poziomu studiów. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W koncepcji kształcenia nauczycielskiego uwzględniony jest tylko etap studiów I stopnia przygotowujący do nauczania geografii w szkole podstawowej, natomiast nie ma kontynuacji oferty tego kształcenia w roku studiów II stopnia

– jest to niezgodne zarówno ze standardami kształcenia nauczycieli jak również uczelnianym *Modelem kształcenia nauczycieli na studiach wyższych w Uniwersytecie Szczecińskim*. Rekomenduje się rozszerzenie oferty tego kształcenia na studia II stopnia (np. w formie modułu kształcenia nauczycielskiego), co da kandydatom perspektywę uzyskania pełnych uprawnień do nauczania geografii w szkole podstawowej oraz ponadpodstawowej. Rekomenduje się w toku korekt programów kształcenia nauczycielskiego uwzględnienie w większym wymiarze efektów wskazujących na kompetencje nauczycielskie odpowiadające bezpośrednio specyfice geografii i edukacji geograficznej. Program studiów w zakresie kształcenia nauczycielskiego w formie specjalności *nauczycielskiej* na studiach licencjackich, odpowiada zakresowi ogólnych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia uprawniających do wykonywania zawodu nauczyciela w szkole podstawowej. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe realizowane na kierunku geografia są zgodne z efektami uczenia się, a także z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach: nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów na kierunku geografia, zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Treści te dotyczą przede wszystkim procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym w różnych skalach czasowych i przestrzennych. Treści programowe na kierunku geografia ściśle korespondują z zakresem działalności badawczej obu jednostek, których pracownicy tworzą i realizują program omawianego kierunku. Odnoszą się do obu dyscyplin geograficznych: nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej. Na studiach I stopnia na I roku trzon zajęć stanowią zajęcia przekazujące treści będące wprowadzeniem w podstawowe zagadnienia geograficzne (np. *wstęp do geografii, kartografia i topografia*) oraz zajęcia pomocnicze, przekazujące treści pomocnicze niezbędne dla geografii (np. *elementy fizyki o chemii Ziemi, podstawy socjologii*). Te obowiązkowe zajęcia uzupełniane są przez zajęcia do wyboru, ułożone w trzy specjalności (*geoinformacja, geomonitoring, nauczycielska*). Trzonem programu studiów II stopnia są zajęcia obowiązkowe, przekazujące treści z zakresu szeroko rozumianych globalnych problemów geograficznych oraz trzy specjalności do wyboru (*geozagrożenia, gospodarka przestrzenna, marketing miejsc, zintegrowane zarządzanie środowiskiem*). Dobór treści oraz kolejność poszczególnych zajęć kształcenia nauczycielskiego w programie studiów licencjackich (kolejno w zakresie *psychologii, pedagogiki, dydaktyki ogólnej, dydaktyki geografii*) zapewniają poprawny tok realizacji programu, odpowiadają właściwej organizacji procesu nauczania, uczenia się i są zgodne ze standardem tego

kształcenia. Tytuł zajęć *dydaktyka przedmiotu w szkole podstawowej* rekomenduje się zmienić na *dydaktyka geografii w szkole podstawowej*.

Standard kształcenia nauczycielskiego obliguje do kształcenia nauczycielskiego na obydwu stopniach kształcenia.

Czas trwania studiów na kierunku geografia, podobnie jak nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się, zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Określona w sylabusach liczba zajęć wymagających bezpośredniego kontaktu nauczycieli i studentów jest właściwa.

W programie przewidziano różne formy zajęć: wykłady, ćwiczenia, laboratoria, zajęcia terenowe, seminaria i pracownie dyplomowe. Sekwencja zajęć w programie, a także dobór ich form oraz proporcje liczby godzin zajęć zapewniają osiągnięcie przez studenta efektów uczenia się. Większość zajęć kierunkowych na studiach pierwszego stopnia składa się z zajęć różnego typu: wykładów, których funkcją jest przekazanie wiadomości, kształcących konkretne umiejętności oraz bardziej uniwersalne kompetencje społeczne ćwiczeń, a także umożliwiających zastosowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w praktyce ćwiczeń terenowych. Ćwiczenie terenowe są istotnym, typowym dla specyfiki dyscypliny elementem kształcenia na kierunku geografia. Na studiach II stopnia znacząca część zajęć dydaktycznych realizowana jest w formie konserwatoriów; zakłada się, że po ukończeniu studiów I stopnia studenci mają już wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne pozwalające im na pełnienie roli aktywnych partnerów w dyskusji. Na studiach II stopnia nie przewidziano ćwiczeń terenowych, co uczelnia uzasadnia ograniczeniami organizacyjnymi. Studenci wyjeżdżają w teren w ramach zbierania materiałów i prowadzenia badań służących przygotowaniu pracy magisterskiej. Wyjścia terenowe organizowane są również w ramach wybranych zajęć (np. zajęcia w Regionalnym Wydziale Monitoringu Środowiska GIOŚ w ramach zajęć *monitoring atmosfery i hydrosfery*). Aczkolwiek istotne, działania te nie są równoważne z kompleksowymi ćwiczeniami terenowymi, które są jednym z fundamentów kształcenia geograficznego. Rekomenduje się wprowadzenie ćwiczeń terenowych również na II stopniu studiów.

Program studiów pozwala na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia, aczkolwiek w praktyce wybory studentów ograniczone są bardzo małą liczbą słuchaczy. Uruchamiana jest tylko jedna specjalizacja, studenci muszą osiągnąć konsensus w tym zakresie. Proponowane rozwiązanie jest adekwatne do sytuacji i zapewnia wolność wyboru na tyle, na ile jest to możliwe w odniesieniu do liczebności słuchaczy. Pula zajęć do wyboru jest na obu stopniach studiów zgodna z wymaganiami w tym zakresie (62 ECTS na studiach I stopnia, 66 ECTS na studiach II stopnia). Wśród zajęć do wyboru są różne grupy zajęć: specjalnościowe, fakultatywne oferowane przez Wydział oraz ogólnouniwersyteckie. Zajęcia językowe realizowane przez Akademicki Centrum Języków Obcych i dostosowane do potrzeb studentów geografii (np. dobór materiałów do zajęć pozwala na przyswojenie słownictwa fachowego). Najczęściej wybierany jest język angielski.

Plan studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w obu współprowadzących kierunku instytucjach działalnością naukową w dyscyplinie Nauk o Ziemi i środowisku oraz dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, w wymaganym wymiarze (na studiach I stopnia zależnie od specjalności 140 do 145 ECTS, na studiach II stopnia od 88 do 97 ECTS). W grupie tej mieszczą się zarówno zajęcia podstawowe (np. *geografia ludności i osadnictwa, gleboznawstwo i geografia gleb* – na studiach I stopnia, *antropogeografia, geografia fizyczna* – na studiach II stopnia) jak i specjalnościowe (np. *mapy numeryczne, metody monitoringu biosfery* – na studiach I stopnia, *zanieczyszczenie biogeniczne, rozwój regionalny i lokalny* – na studiach II stopnia).

W planie studiów na obu stopniach przewidziano lektorat z języka obcego na poziomie B2 na I i B2+ na II stopniu studiów, 120 h zajęć kontaktowych (10 ECTS) na pierwszym i 30 h (2 ECTS) na II stopniu. Niewielki wymiar godzinowy lektoratu na studiach II stopnia uzupełnia możliwość wyboru fakultetu realizowanego w jęz. angielskim oraz kontakt ze źródłami obcojęzycznymi na innych zajęciach (np. *biogeografia*). Wymiar ten jest wystarczający dla osiągnięcia przez studentów zakładanego poziomu Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ). Program studiów, poza szkoleniem bibliotecznym i BHP, nie obejmuje zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Prowadzący kierunek postrzegają kontakt bezpośredni jako konieczny dla osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla kierunku. W związku z pandemią COVID-19 w roku 2020/21 opracowano i wcielono w życie zdalne kształcenie w zakresie wykładów. Zajęcia laboratoryjne i ćwiczeniowe odbyły się, w formie zblokowanej, stacjonarnie. W roku akademickim 2020/21 podstawową formą kształcenia jest forma stacjonarna.

Nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS stwarza możliwość osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do programu studiów przygotowującego studentów do wykonywania zawodu nauczyciela w szkole podstawowej. Metody kształcenia na kierunku geografia są różnorodne; obejmują wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, zajęcia laboratoryjne, zajęcia terenowe oraz praktyki zawodowe. Są one specyficzne dla kierunku geografia. Zapewniają one osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Środki i narzędzia dydaktyczne są właściwie dobrane i wspomagają osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Jak wykazały hospitacje (np. ćwiczenia z *geowizualizacji*), metody stosowane na zajęciach zdalnych wykorzystują potencjał kształcenia na odległość. Stosowane metody stymulują studentów do pracy samodzielnej poprzez pogłębianie wiedzy przekazywanej na zajęciach oraz umożliwiają im pełnienie aktywnej roli w procesie uczenia się. Stosowane metody kształcenia umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w obu dyscyplinach geograficznych. W szczególności, włączanie studentów do realizowanych przez pracowników projektów naukowych sprzyja nabywaniu kompetencji badawczych. Również zaplanowane i wskazane w sylabusach zajęć kształcenia nauczycielskiego formy i metody zajęć są dobrane właściwie - sprzyjają aktywnemu uczestnictwu studentów w zajęciach i są zgodne z regułami i wymaganiami kształcenia nauczycieli. Stosowane metody kształcenia w zakresie się języka obcego są zgodne z metodyką nauczania w tym zakresie i umożliwiają uzyskanie odpowiednich do poziomu studiów kompetencji językowych. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów jest realizowane przede wszystkim poprzez modyfikowanie przykładów oraz studiów przypadków realizowanych na zajęciach. Student ma również pełną swobodę wyboru seminarium dyplomowego i opiekuna pracy dyplomowej. W zakresie indywidualnego doboru metod pozwalających na dostosowanie zajęć do szczególnych potrzeb studentów z niepełnosprawnością prowadzący mogą korzystać ze wsparcia Działu ds. Osób Niepełnosprawnych. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne są co do zasady realizowane stacjonarnie.

Obowiązkiem realizacji praktyk zawodowych na kierunku geografia, objęci są studenci pierwszego stopnia, w wymiarze godzinowym określonym w programie studiów. Do roku akademickiego 2019/20 włącznie, praktyki odbywały się w wymiarze 60 godzin umożliwiając zdobycie 3 pkt ECTS a od roku 2020/21 wymiar praktyk wynosi 120 godzin i umożliwia zdobycie 5 pkt ECTS. Sekwencja zajęć kształcenia nauczycielskiego, dobór i wymiar godzinowy zajęć, dobór treści, form i metod zajęć sprzyjają osiągnięciu kompetencji niezbędnych w pracy nauczyciela geografii oraz odpowiadają obowiązującym standardom kształcenia nauczycieli. Organizacja praktyk dydaktycznych: *przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne oraz praktyki zawodowe dydaktyczne* odpowiada standardom kształcenia nauczycieli obejmując właściwy wymiar czasowy, formalny i merytoryczny

zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela z 25 lipca 2019 r. Wymiar godzinowy i przypisane punkty ECTS praktyk zawodowych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela geografii w szkole podstawowej odpowiada wymaganiom standardu kształcenia nauczycieli. Istnieje szczegółowo opracowany regulamin praktyki zawodowej dydaktycznej zawierający: cele praktyki, zasady organizacji praktyk uwzględniające wymagania wobec kwalifikacji, doświadczenia, kompetencji nauczyciela opiekuna praktyk, obowiązki nauczyciela opiekuna oraz uczelnianego opiekuna praktyk, wymagania odnośnie do miejsc odbywania praktyk, zadania i obowiązki studenta wynikające z odbywania praktyki, wymagania związane z dokumentowaniem przebiegu praktyk, warunki zaliczenia praktyk. Został również opracowany regulamin praktyki psychologiczno-dydaktycznej. Opracowano właściwe dla obydwu rodzajów praktyk sylabusy. Wszystkie dokumenty związane z organizacją praktyk zawodowych dydaktycznych i psychologiczno-pedagogicznych są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia nauczycieli określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przez pracownika Instytutu odpowiadającego za kształcenie nauczycielskie zostały opracowane *Dobre rady dla studentów odbywających praktyki dydaktyczne z geografii w szkole podstawowej*. Zostały one opracowane w ramach współpracy Instytutu Nauk o Morzu i Środowisku z Zachodniopomorską Szczecińską Szkołą Ćwiczeń. Materiały te zawierają szereg praktycznych wskazań metodyczno-dydaktycznych dla studentów realizujących dydaktyczną praktykę zawodową.

Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku, z pojedynczymi wyjątkami od godz. 8.00 do godz. 16.00. Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywną naukę i dobre wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach. Daje też możliwość samodzielnego uczenia się przez studentów. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się, w trakcie zajęć oraz podczas sesji egzaminacyjnych, umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Plan zajęć na kierunku geografia odpowiada ogólnie przyjętym zasadom higieny pracy. Pozwala na efektywne wykorzystywanie czasu przez studentów oraz prowadzących zajęcia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Program studiów na kierunku geografia oddaje interdyscyplinarny charakter geografii. Treści są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w obu dyscyplinach geograficznych. Program pozwala na zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych na rynku pracy. Formy zajęć są dostosowane do ich specyfiki oraz do efektów uczenia się. Metody kształcenia kładą nacisk na bezpośredni kontakt ze studentem, jednak pomocniczo uwzględniają również nowoczesne narzędzia i sposoby. Praktyki zawodowe pozwalają studentom na zdobycie doświadczenia na rynku pracy oraz na wykorzystanie wiedzy i umiejętności uzyskanych w toku studiów. Określony w planie studiów czas trwania oraz sekwencja zajęć umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Naład pracy studenta określono prawidłowo. Plany studiów pozwalają na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia oraz jej indywidualizację; ograniczeniem w tej zakresie jest mała liczba studentów kierunku, co uniemożliwia uruchamianie pełnego spektrum przewidzianych w programie specjalizacji. W programie studiów pierwszego stopnia uwzględniono

ćwiczenia terenowe, które są niezbędnym elementem kształcenia geografa. Zaplanowana organizacja procesu nauczania ucznia się w toku kształcenia nauczycielskiego przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela w szkole podstawowej jest zgodna ze standardami kształcenia. Wymiar godzinowy zawodowych praktyk nauczycielskich odpowiada wymaganiom standardów kształcenia. Przygotowane zostały również szczegółowe regulaminy praktyki dydaktycznej i psychologiczno-pedagogicznej jak również instrukcje oraz materiały pomocnicze dla studentów zgodne z efektami kształcenia i wymaganiami obowiązujących aktualnie standardów kształcenia nauczycieli. Plan studiów obejmuje wymaganą liczbę zajęć kształtujących umiejętności badawcze oraz zajęcia z języka obcego. Formy zajęć i metody kształcenia są różnorodne, odpowiednio dopasowane do zakresu przekazywanej wiedzy i umiejętności. Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Umożliwia też dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Całość procesu dydaktycznego umożliwia realizację efektów uczenia się i zapewnia ich weryfikację.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji, kryteria oraz procedury są przejrzyste, zostały wyczerpująco przedstawione na stronach Uczelni. Kryterium przyjęcia na studia I stopnia są oceny na świadectwie maturalnym, przeliczone zgodnie z obowiązujących dla kierunku algorytmem. Uwzględniane są oceny z szerokiego spektrum przedmiotów, co ma otworzyć kierunek na studentów o różnych zainteresowaniach i profilach kształcenia. Lista ocen oraz przypisana im waga i wymagany poziom są właściwe dla kierunku i zapewniają kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach wstępnych. Poza wynikami standardowego, polskiego egzaminu maturalnego, w procesie rekrutacji mogą być uwzględnione wyniki matury międzynarodowej IB oraz innych dyplomów zagranicznych. Rekrutacja na studia II stopnia odbywa się na podstawie ocen na dyplomie studiów wyższych oraz średniej oceny ze studiów); kandydaci, którzy ukończyli studia I stopnia spoza dziedziny nauk przyrodniczych lub społecznych przechodzą dodatkowo rozmowę kwalifikacyjną weryfikującą ich ogólne kompetencje do studiów geograficznych. Przedstawione wyżej zasady są selektywne oraz umożliwiają dobór odpowiednio przygotowanych kandydatów. Są też bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Obowiązujące zasady rekrutacji nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów oraz wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ponieważ kształcenie na kierunku geografia co do zasady realizowane jest stacjonarnie.

Na kierunku geografia określono procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Zapewnia ona możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz odniesienie ich do efektów uczenia się określonych w programie studiów. Procedura uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, oparta jest na zawartym przed wyjazdem do uczelni zagranicznej porozumieniu pomiędzy uczelnią macierzystą i uczelnią przyjmującą oraz studentem. Wybór zajęć oparty jest na analizie porównawczej efektów uczenia się przypisanym poszczególnym zajęciom i odpowiada standardowi w tym zakresie. Efekty uczenia się osiągnięte przez studenta podczas pobytu w uczelni zagranicznej muszą być zgodne z tym dokumentem. Merytorycznego rozliczenia studenta dokonuje prodziekan ds. studenckich.

Zasady i procedury dyplomowania zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się na zakończenie studiów, są trafne i dostosowane do specyfiki studiów geograficznych. Przyjęte dla kierunku zasady dyplomowania wskazują na dyscypliny naukowe, w zakresie których może być przygotowywana praca dyplomowa i określają merytoryczne kryteria jakie powinna ona spełniać na studiach I stopnia i studiach II stopnia z uwzględnieniem progresu kompetencji między poziomami studiów. Zasady te zostały jasno sprecyzowane, a informacje o nich są dostępne na stronie internetowej Wydziału. Kryterium doboru tematu pracy dyplomowej jest jej związek z realizowaną specjalnością oraz obszarem działalności naukowej opiekuna.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są sformalizowane. Zasady te są bezstronne, i przejrzyste. W trakcie weryfikacji prac etapowych stwierdzono, że niektóre egzaminy (np. *geografia ludności i osadnictwa, wstęp do geografii*) odnoszą się przede wszystkim do wiedzy faktograficznej, co nie pozwala na rzetelną weryfikację osiągnięcia wszystkich zamierzonych efektów uczenia się. Rekomenduje się podjęcie działań zmierzających do wypracowania narzędzi pozwalających na bardziej rzetelną weryfikację osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Umożliwiają równe traktowanie studentów oraz pozwalają na dostosowanie sposobu sprawdzenia efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Egzaminy i zaliczenia mogą być realizowane w trybie zdalnym, przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zaliczenia i egzaminy zgodnie z sylabusem zajęć. Zasady weryfikacji efektów uczenia się określają sposób postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości w tym zakresie w znacznym stopniu ogranicza niewielka liczba studentów oraz wynikający z niej bezpośredni, ścisły kontakt między nauczycielami akademickimi a studentami. Podczas egzaminów zdalnych studenci identyfikują się włączając kamery. Informacje o osiągnięciu efektów uczenia się upubliczniane są w sposób zapewniający bezpieczeństwo danych osobowych studentów. Stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się obejmują standardowych wachlarz metod stosowanych w tym zakresie: testy, opracowania analityczne, prace pisemne polegające na rozwiązaniu określonego problemu itp. Szczegółowe kryteria zaliczenia każdego zajęcia są podane w sylabusach. Informacja zwrotna dotycząca stopnia osiągnięcia efektów uczenia się jest przekazywana studentom poprzez bieżącą ocenę ich aktywności na zajęciach oraz realizowanych przez nich prac. Stosowane metody weryfikacji pozwalają w większości przypadków na skuteczną ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się oraz umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Stopień opanowania języka obcego na poziomie adekwatnym do poziomu studiów weryfikowany jest poprzez ocenę pracy studenta na zajęciach, kolokwia zaliczeniowe oraz egzamin końcowy. Zaplanowane w sylabusach zajęć kształcenia nauczycielskiego sposoby weryfikacji efektów

kształcenia są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Ze względu na brak kandydatów i realizacji zajęć na specjalności nauczycielskiej, nie jest możliwa ocena weryfikacji i poziomu osiągnięcia efektów kształcenia na podstawie prac etapowych, prac dyplomowych, dzienników praktyk nauczycielskich.

Osiągane przez studentów efekty są dokumentowane w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów, prac dyplomowych oraz dzienników praktyk. Osiągane efekty uczenia się są monitorowane poprzez analizowanie pozycji zawodowej absolwentów na rynku pracy; formalnie działania takie prowadzi Uniwersyteckie Biuro Karier, duże znaczenie mają też bezpośrednie, nieformalne kontakty nauczycieli akademickich z absolwentami. Forma, zakres oraz metody stosowane w pracach egzaminacyjnych i dyplomowych są dostosowane do poziomu, profilu oraz dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany jest oceniany kierunek. W niektórych przypadkach metody te nie były jednak wykorzystywane w sposób właściwy (ocena wybranych prac dyplomowych wykazała takie uchybienia, jak niepoprawny dobór próby, analiza danych jakościowych narzędziami zaprojektowanymi dla danych ilościowych). Prace dyplomowe dotyczą zagadnień przyrodniczych lub społeczno-gospodarczych w regionie, Polsce bądź innych krajach. Prace dyplomowe na studiach I i II stopnia różnią się zakresem podejmowanej problematyki, głębią podbudowy teoretycznej, zakresem i rodzajem materiałów źródłowych oraz stopniem zaawansowania metod badawczych stosowanych przez studenta, uwzględniając progres kompetencji między stopniami studiów. Pytania zadawane podczas egzaminu dyplomowego były powiązane z tematem pracy dyplomowej. Osobą odpowiedzialną za przebieg procesu dyplomowania jest opiekun pracy. Podczas oceny prac dyplomowych stwierdzono przypadki zawyżonej przez obu recenzentów oceny pracy dyplomowej. Ocena wybranych prac etapowych wykazała pojedyncze przypadki prac etapowych, które skupiały się na znajomości faktów, a pomijały umiejętność ich interpretacji (np. geografia ludności i osadnictwa). Rekomenduje się podjęcie działań zmierzających do podniesienia jakości prac dyplomowych oraz wypracowania metod weryfikacji uczenia się kładących nacisk na umiejętność interpretacji faktów. Studenci kierunku geografia licznie uczestniczą w realizowanych w obu instytutach projektach badawczych. W latach 2015-2020 byli współautorami 36 publikacji naukowych, cztery kolejne są w druku bądź przygotowaniu. Dowodzi to, że zakładane efekty uczenia się są osiągnięte.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki i procedury rekrutacji na studia są przejrzyste i umożliwiają odpowiedni dobór kandydatów. Zapewniają wszystkim kandydatom równe szanse. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów są precyzyjnie określone, umożliwiają ocenę osiągnięcia pożądanego efektów uczenia się oraz odniesienie ich do realizowanego programu studiów. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni (również zagranicznej) pozwalają na właściwą identyfikację efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności do programu studiów realizowanego na kierunku geografia. Zasady i procedury dyplomowania są właściwe dla poziomu, profilu i kierunku studiów i potwierdzają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, również te stosowane w nauczaniu na odległość, umożliwiają równe traktowanie wszystkich studentów i są możliwe do dostosowania do potrzeb studentów

z niepełnosprawnościami. Są bezstronne, zapewniają przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Przekazywanie studentom informacji zwrotnej odbywa się na bieżąco i po zakończeniu danego etapu studiów, zgodnie z określonymi zasadami. Obowiązują również zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. Zapobiega się sytuacjom nieetycznym i niezgodnym z prawem, a na wypadek ich wystąpienia określono procedurę postępowania. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w nauczaniu na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się (w tym stosowane w nauczaniu na odległość) są zróżnicowane i adekwatne do zakładanych efektów uczenia się. Stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie adekwatnym do stopnia studiów. Osiągane efekty uczenia się są monitorowane indywidualnie i przekrojowo oraz odnoszone do pozycji absolwentów na rynku pracy. Charakter prac etapowych i dyplomowych jest dostosowany do poziomu i profilu studiów oraz zakładanych efektów uczenia się. Część prac etapowych ogranicza się do weryfikacji wiedzy faktograficznej. Niektóre prace dyplomowe są niepoprawne metodycznie. Prace etapowe i dyplomowe uwzględniają przygotowanie do pracy badawczej. Studenci uczestniczą w projektach badawczych i są autorami licznych publikacji naukowych. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicki, prowadzący zajęcia na kierunku geografia, reprezentują przede wszystkim dwie dyscypliny naukowe, do których został przyporządkowany kierunek geografia: nauki o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną. Posiadają również aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w obu dyscyplinach naukowych. Zajęcia wykraczające poza zakres geografii prowadzą specjaliści, reprezentujący odpowiednie dyscypliny naukowe (m.in. nauki biologiczne, nauki rolnicze w zakresie kształtowanie środowiska, nauki społeczne w zakresie ekonomii i finansów, nauki humanistyczne). Daje to dobrą podstawę do prawidłowej realizacji zajęć. Struktura kadry prowadzącej zajęcia na kierunku geografia jest następująca: 5 osób ma tytuł profesora, 13 osób - stopień doktora habilitowanego, 20 osób - stopień doktora i 2 osoby tytuł magistra. W sumie na kierunku geografia zajęcia prowadzi 41 nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni. Dorobek naukowy kadry jest zbieżny z tematyką prowadzonych zajęć. Obejmuje on istotną problematykę z zakresu nauk geograficznych, w tym m.in. zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym i ich uwarunkowań oraz związków przyczynowo-skutkowych relacji człowiek-środowisko publikowaną w wysoko punktowanych czasopismach, czy też skrypty i podręczniki

wykorzystywane w nauczaniu geografii. Takie zróżnicowanie publikacji sprzyja prawidłowemu procesowi dydaktycznemu. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku geografia uzyskują finansowanie projektów badawczych, głównie z NCBiR i NCN. Sprzyja to i umożliwia udział studentów w ich realizacji. Wiedza i doświadczenie badawcze kadry odpowiada więc charakterowi prowadzonych zajęć oraz umożliwia nabywanie przez studentów kierunku geografia kompetencji badawczych.

Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów jest właściwa (na 1 pracownika przypada zaledwie 1,1 studenta, co stanowi bardzo dobry wskaźnik dostępności kadry). W związku z tym struktura kwalifikacji kadry oraz jej liczebność umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku geografia posiadają kompetencje dydaktyczne potwierdzone dorobkiem naukowym z dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych, w dziedzinie nauk społecznych i nauk humanistycznych. W okresie pandemii wszyscy nauczyciele akademicy nabyli kompetencje w zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych w trybie zdalnym. Wiedza i doświadczenie badawcze kadry odpowiada charakterowi prowadzonych zajęć oraz umożliwia nabywanie przez studentów kierunku geografia kompetencji badawczych.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych osób prowadzących zajęcia, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwia prawidłową realizację zajęć. Na Wydziale zgodność kompetencji badawczych oraz dorobku naukowego jest bardzo ważnym kryterium przy obsadzie zajęć. Obciążenie godzinowe pracowników, dla których Wydział jest pierwszym miejscem pracy, jest zgodne z wymaganiami. Skala zatrudnienia jest odpowiednia w stosunku do aktualnych potrzeb.

Na kierunku geografia realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco kontrolowana. Ponadto każdy z wykładowców zobowiązany był do przesłania sprawozdania z wykonania zajęć zdalnych. Dyrekcja Instytutu oraz Dziekan, zgodnie decyzją Prorektor ds. Kształcenia, może w każdym momencie uczestniczyć i kontrolować zajęcia, w tym prowadzone zdalnie.

Dobór osób prowadzących zajęcia jest transparentny i zgodny z potrzebami, uwzględniający także wymogi związane z prowadzeniem zajęć w sposób zdalny. O obsadzie zajęć decyduje zgodność kompetencji badawczych, doświadczenia oraz dorobku naukowego.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku geografia mają możliwość skorzystania z szeregu szkoleń oferowanych przez Uczelnię. W celu podniesienia kompetencji dydaktycznych związanych z kształceniem na odległość zaoferowano wsparcie techniczne dla pracowników oraz szkolenia metodyczne w zakresie pracy zdalnej. Uczelnia zapewnia szeroką ofertę różnorodnych szkoleń dla kadry prowadzącej zajęcia na kierunku geografia, w tym doskonalące kompetencje dydaktyczne oraz umiejętności miękkie. Jednym z nich było obowiązkowe szkolenie e-learningowe *przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji*. Innymi były szkolenia, na których pracownicy mieli możliwość poszerzenia wiedzy i świadomości na temat niepełnosprawności, podnoszenia standardu pracy w procesie kształcenia studenta, przełamywania barier i lęku przed kontaktem z osobami z niepełnosprawnością. Szkolenia dla osób kształcących na kierunku geografia prowadzone były przez Uczelniane Centrum Informatyczne. Dodatkowe kompetencje mogli oni zdobyć za pomocą szkoleń dotyczących wykorzystania narzędzi informatycznych w ramach repozytorium szkoleń i kursów organizowanych przez USz. Wynika z tego, iż zaspokajane są różne potrzeby szkoleniowe osób prowadzących zajęcia w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych.

Zespół ds. jakości kształcenia nie otrzymał żadnych uwag dotyczących funkcjonowania platformy do nauczania zdalnego. Z kolei w przypadku wystąpienia problemów technicznych pracownicy

Uczelnianego Centrum Informatycznego natychmiastowo rozwiązywali wszelkie problemy z tym związane.

Na kierunku geografia wszystkie osoby prowadzące zajęcia są oceniani przez studentów. W ocenie dydaktycznej brane są pod uwagę sumienność prowadzącego zajęcia, sposób prowadzenia zajęć, stosunek prowadzącego zajęcia do studentów, komunikatywność prowadzącego, możliwość kontaktu z prowadzącym zajęcia poza zajęciami, propozycje wskazówek dla prowadzącego zajęcia pod kątem poprawy oraz zalety prowadzącego zajęcia. Natomiast od dwóch lat na kierunku geografia nie jest realizowana ocena w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem przez nauczycieli akademickich w postaci hospitacji zajęć.

Oprócz aktywności dydaktycznej oceniana jest okresowo także działalność naukowa i organizacyjna kadry prowadzącej kształcenie na kierunku geografia. Ocena ta jest cykliczna i dotyczy każdego nauczyciela akademickiego prowadzącego kształcenie na kierunku geografia. Wyniki tej oceny wykorzystywane są do doskonalenia pracowników, w tym do planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych.

Polityka kadrowa prowadzona na Wydziale odpowiada potrzebom na kierunku geografia. Zapewnia ona odpowiednią realizację zajęć poprzez właściwą liczebność kadry o wysokich kwalifikacjach, posiadającą udokumentowany dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe. Polityka kadrowa umożliwia podnoszenie przez nauczycieli akademickich swoich kwalifikacji do pracy dydaktycznej, m.in. poprzez uczestnictwo w wielu kursach. Dokonywana ocena kadry akademickiej sprzyja rozpoznawaniu własnych potrzeb, a przez to stymuluje wszechstronne doskonalenie. W efekcie pozwala to na stabilizację zatrudnienia i rozwój nauczycieli akademickich oraz zapewnia ciągłość procesu kształcenia. Na Wydziale istnieje system wspierania i motywowania kadry oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych, co sprzyja procesowi stałego doskonalenia nauczycieli akademickich. W przypadku zatrudnienia nowych pracowników bierze się pod uwagę przede wszystkim potencjał naukowy, w tym możliwości publikowania w czasopiśmie o wysokiej punktacji ministerialnej. Niestety, niewielka liczba studentów nie sprzyja zatrudnianiu nowych nauczycieli akademickich (brak pensum) i odmłodzeniu kadry. W efekcie obserwuje się na Wydziale niewłaściwą strukturę wiekową (odwrócona piramida wiekowa, zbyt dużo pracowników starszych w stosunku do młodszych).

W składzie osobowym Instytutu znajdują się osoby przygotowane do prowadzenia zajęć z dydaktyki geografii – zajęć przewidzianych do realizacji w programie kształcenia nauczycielskiego. Osoby te posiadają wieloletnią praktykę w zawodzie nauczyciela co sprzyja osiągnięciu odpowiednich kwalifikacji i doświadczenia w prowadzeniu zajęć z dydaktyki geografii, współpracują z Zachodniopomorską Szczecińską Szkołą Ćwiczeń, posiadają publikacje związane ze szkolną edukacją geograficzną w postaci materiałów pomocniczych do lekcji geografii. Niewielki jest ich dorobek naukowy w zakresie dydaktyki geografii.

Na ocenianym kierunku istnieje procedura rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Przykładem jej zastosowania była sytuacja z 2020 r., w której studenci kierunku geografia złożyli pismo do prorektora ds. studenckich, zawierające prośbę o zmianę prowadzącego zajęcia w związku z niewłaściwym prowadzeniem zajęć dydaktycznych. Po rozpoznaniu sprawy i potwierdzeniu zarzutu, uznano prośbę studentów za zasadną. Dziekan Wydziału Nauk Ścisłych i Przyrodniczych w porozumieniu z dyrektorem Instytutu Nauk o Morzu i Środowisku podjął decyzję o zmianie prowadzącego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kadra akademicka prowadząca zajęcia na kierunku geografia posiada aktualny, udokumentowany i nie budzący zastrzeżeń dorobek w dyscyplinach naukowych przypisanych do tego kierunku. Struktura kadry, jej kwalifikacje oraz liczebność w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Cechuje się ona wysokimi kompetencjami dydaktycznymi uwzględniającymi wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość. Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe jest zgodne z wymaganiami i pozwalają na prawidłową realizację zajęć. Realizacja zajęć dydaktycznych jest na bieżąco kontrolowana przez władze instytutowe i dziekańskie.

Kwalifikacje, kompetencje i doświadczenie osób, które mają w zakresie swoich obowiązków dydaktycznych prowadzenie zajęć przewidzianych w programie kształcenia nauczycielskiego są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Polityka kadrowa prowadzona w Uczelni, w tym w Wydziale, jest transparentna i zorganizowana prawidłowo. Prowadzona jest w sposób racjonalny i jest elementem strategii uczelni. Zasady polityki zatrudnienia obejmują przeprowadzanie otwartych konkursów na stanowiska naukowo-dydaktyczne, zgodnych z odpowiednimi wymaganiami dotyczącymi zarówno dorobku naukowego, jak i kompetencji dydaktycznych. Uczelnia zapewnia wsparcie techniczne oraz monitoruje zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform i oprogramowania. Liczne szkolenia zaspokajają potrzeby nauczycieli akademickich w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym związanych z kształceniem zdalnym. Wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia nauczania zdalnego. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku geografia są oceniane przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z dydaktyką. Natomiast od 2 lat nie prowadzi się hospitacji zajęć. Oprócz nich na Wydziale prowadzona jest okresowa ocena pracowników naukowo-dydaktycznych w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Wyniki tych ocen wykorzystywane są do doskonalenia kadry. Realizowana na Wydziale polityka kadrowa zapewnia prawidłową realizację zajęć, sprzyja stabilizacji zatrudnienia, umożliwia stymulowanie i motywowanie rozwoju jego pracowników. Obejmuje też zasady i procedury rozwiązywania konfliktów oraz reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, wszelkich form dyskryminacji oraz formy pomocy ofiarom.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących braku oceny w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem przez nauczycieli akademickich w postaci hospitacji zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano.

Zalecenia

Zaleca się przywrócenie hospitacji wszystkich osób prowadzących zajęcia na kierunku geografia oraz wykorzystywanie ich wyników do doskonalenia kadry akademickiej.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Kształcenie na kierunku geografia prowadzone jest w salach, pracowniach komputerowych oraz specjalistycznych laboratoriach naukowych znajdujących się w nowoczesnym budynku Instytutu Nauk o Morzu i Środowisku oraz Centrum Dydaktyczno-Badawczego Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Szczecińskiego. Pozwala to sprawnie realizować proces dydaktyczny oraz wykorzystywać potencjał badawczy, w tym działalność naukową studentów. Umożliwia prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Istniejące laboratoria naukowe są wyposażone w szereg wysokiej jakości urządzeń, pozwalających na wykonywanie przez studentów badań związanych z procesem kształcenia, w tym potrzeby prac dyplomowych. Należą do nich: laboratorium geochemiczne, laboratorium geologii inżynierskiej i geotechniki, laboratorium hydrochemiczne oraz laboratorium biologii morza. Takie wyposażenie pozwala na prawidłową realizację zajęć na kierunku geografia, m.in. z zakresu hydrologii, geologii, geomorfologii, fizyki i chemii Ziemi, gleboznawstwa, czy biogeografii, a także dobre przygotowanie oraz prowadzenie badań naukowych przez studentów. Oprócz tego w ramach ćwiczeń terenowych wykorzystywane jest oprządkowanie Morskiej Stacji Brzegowej USz w Międzyzdrojach, statku naukowo-badawczym SNB-US-1 oraz Miejskiej Stacji Meteorologicznej w Szczecinie. Infrastruktura, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza są sprawne i nowoczesne oraz nieodlegające od aktualnie używanych w działalności naukowej. Obecna sytuacja związana z COVID-19 wymusiła szerokie wykorzystanie zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w celu zdalnego prowadzenia zajęć dydaktycznych. Na szeroką skalę w procesie dydaktycznym wykorzystywana jest powszechnie wykorzystywana w nauczaniu zdalnym aplikacja, cechująca się dużą funkcjonalnością i ułatwiającą komunikację.

Wydział dysponuje 22 salami dydaktycznymi. W sumie w salach znajduje się ok. 780 miejsc dla słuchaczy, w tym w pracowniach 92 stanowiska komputerowe. Wydział posiada różne oprogramowanie, w tym specjalistyczne, które użytkuje na podstawie zakupionych licencji lub open source. Przykładem takiego oprogramowania są m.in. programy GIS, graficzne, matematyczne, czy statystyczne. Liczba stanowisk w pracowniach komputerowych i laboratoriach badawczych z nawiązką odpowiada liczebności grup, zapewniając również możliwość indywidualnej pracy studentów. Sale dydaktyczne umożliwiają prawidłową realizację zajęć na wizytowanym kierunku oraz są adekwatne do rzeczywistych potrzeb dydaktycznych.

Agenda Biblioteki Głównej znajduje się w budynku Wydziału. Urządzona jest zgodnie ze standardami, uwzględniającymi specyfikę Wydziału. Dysponuje czytelnią z 16 stanowiskami, 7 stanowiskami komputerowymi, w tym 2 stanowiska komputerowe ze skanerem dla studentów i pracowników USz. Jest też przystosowana dla studentów z dysfunkcją wzroku. Posiada bogaty księgozbiór liczący 14.000 woluminów (cała Biblioteka Główna - 100.000 i w wypożyczalni 200.000 książek ze wszystkich dziedzin nauki) oraz 2.200 opracowań kartograficznych. Zgromadzony księgozbiór umożliwia realizację celów badawczych i dydaktycznych, choć dostępność zalecanej w sylabusach literatury szacowana jest na 80%. Reszta zalecanej literatury znajduje się u pracowników Instytutu i w razie potrzeby udostępniana studentom. Zbiory biblioteki udostępnione są w formie tradycyjnej, a także online. Pomimo pandemii, Biblioteka jest czynna i dostępna dla studentów od poniedziałku do piątku w godz. 9.00 - 19.00, a w sobotę w godz. 9.00 - 14.00. Godziny otwarcia biblioteki umożliwiają korzystanie z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej. Biblioteka Uczelni oferuje studentom bezpłatny dostęp

do licencjonowanych serwisów elektronicznych, czasopism, książek renomowanych wydawców oraz baz czasopism, co jest standardem na wydziałach geograficznych. Studenci posiadają również dostęp do dużej części polskiej i zagranicznej literatury w wersji elektronicznej (autoryzowani użytkownicy Biblioteki mają dostęp do 9 komercyjnych oraz 5 licencjonowanych baz danych). W lipcu 2021 roku uruchomiono repozytorium publikacji i Bibliotekę Cyfrową USz, w której zgromadzono i udostępniono studentom publikacje naukowe pracowników USz oraz rozprawy doktorskie. Wszystko to stwarza to bardzo dobre warunki do korzystania przez studentów z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Zasady korzystania z infrastruktury dydaktycznej, naukowej oraz bibliotecznej są zgodne z przepisami BHP. Dla pracowni i laboratoriów badawczych Wydziału opracowano dedykowany im regulamin BHP. Każdy student ma obowiązek wziąć udział w szkoleniu z zakresu BHP w części teoretycznej i praktycznej. Szkolenia z tego zakresu dla studentów geografii prowadzą pracownicy Uniwersyteckiego Centrum Edukacji.

Na terenie Wydziału wszyscy studenci oraz pracownicy mają możliwość korzystania, po zalogowaniu, z dostępu do Internetu, poprzez sieć bezprzewodową, w ramach projektu EDUROAM. Wydział zapewnia studentom także możliwość korzystania, nawet w czasach pandemii przy zachowaniu odpowiednich obostrzeń, z laboratoriów naukowych i pracowni komputerowych, posiadających specjalistyczne oprogramowanie poza godzinami zajęć, w celu realizacji badań naukowych w ramach przygotowywanych prac dyplomowych.

Budynki, w których mieści się Wydział oraz prowadzony jest proces dydaktyczny na kierunku geografia, przystosowany jest do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Wejście do budynku zaopatrzone jest w szeroką platformę, optymalną dla wózków inwalidzkich. Również wewnątrz budynku korytarze są szerokie, a wejścia do pomieszczeń umożliwiają wjazd wózkom inwalidzkim. Dla studentów z niepełnosprawnościami dostępna jest winda z komunikatami głosowymi i opisem w alfabecie Braille'a. Niektóre z toalet dostosowane są do osób z niepełnosprawnościami i wyposażone są w urządzenia wspomagające użytkowanie. Część pomieszczeń w starym, zabytkowym budynku nie jest dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Nie wynika to jednak z zaniedbań Uczelni, a problemów z miejskim konserwatorem zabytków. Należy stwierdzić, iż infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna zapewnia studentom z niepełnosprawnościami i dysfunkcjami pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej. Stosowane oprogramowanie, umożliwia pełną synchroniczną, a także asynchroniczną interakcję pomiędzy studentami, w tym studentami o specjalnych potrzebach dydaktycznych, a osobami prowadzącymi zajęcia. Stosowane programy umożliwiają sprawne prowadzenie zajęć na odległość, wymianę materiałów czy weryfikację efektów uczenia się.

Wydział zapewnia dostęp do wirtualnych laboratoriów w ramach umowy z firmą ESRI (Wirtualny Kampus ESRI) oraz do specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie na odległość. Studenci mają też dostęp do wirtualnej Miejskiej Stacji Meteorologicznej Uniwersytetu Szczecińskiego, do serwera bazodanowego, serwisu przetwarzania danych fotogrametrycznych pozyskiwanych z bezzałogowych statków powietrznych oraz serwera udostępniającego dane przestrzenne. Do prawidłowego kształcenia, w tym na odległość, niezbędne są odpowiednie zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne. Na ocenianym kierunku są odpowiednie pod względem aktualności i zakresu tematycznego z potrzebami procesu kształcenia oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Dają one możliwość przygotowania do prowadzenia badań naukowych oraz udziału w nich. Obejmują literaturę zalecaną przez nauczycieli akademickich w sylabusach zarówno w języku polskim, jak i angielskim w odpowiedniej liczbie egzemplarzy. Wszystko to zapewnia

prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Zbiory te są dostępne w sposób tradycyjny oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Biblioteka jest w pełni dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Poprzez specjalne stanowiska z odpowiednim wyposażeniem zapewnia też takim studentom (w tym osobom niedowidzącym) możliwość pełnego korzystania z jej zasobów. Dysponuje ona oprogramowaniem przeznaczonym dla osób niewidomych i niedowidzących, w tym programami konwertującymi tekst na mowę, programem konwertującym tekst na język Braillea oraz czytnikiem dla osób niedowidzących.

Na kierunku geografia istnieje zasada, iż każdy z wykładowców indywidualnie decyduje o przekazywaniu i udostępnianiu studentom materiałów dydaktycznych opracowanych w formie elektronicznej. Jednak część osób prowadzących zajęcia na kierunku geografia nie udostępnia całych prezentacji w trosce o prawa autorskie. Stosowane oprogramowanie umożliwia udostępnianie ich studentom, w tym studentom z niepełnosprawnościami, w sposób zdalny. Istnieje infrastruktura niezbędna do prowadzenia kształcenia nauczycielskiego w postaci podstawowego zestawu pomocy dydaktycznych, sprzętu audiowizualnego, plansz, podręczników, modeli, okazów skał (muzeum). Całość infrastruktury dydaktycznej i naukowej w Wydziale spełnia reguły i wymagania zawarte w standardzie kształcenia nauczycieli.

W Wydziale prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w procesie kształcenia na kierunku geografia. Okresowy przegląd infrastruktury należy do obowiązków zespołu kierunku geografia i jest uwzględniony w karcie samooceny kierunku w ramach WSZJK. Przegląd ten ma na celu ocenę jakościową infrastruktury dydaktycznej, w tym sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, urządzeń towarzyszących, aparatury badawczej oraz zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych. W przeglądzie tym pośrednio biorą udział studenci. W ocenie tej uwzględnia się potrzeby studentów z niepełnosprawnościami. Ponadto osoby prowadzące zajęcia na bieżąco zgłaszają zapotrzebowanie na doposażenie sal dydaktycznych, wymianę zużytych części lub naprawę sprzętu. Choć na Wydziale nie ma procedury aktualizowania i unowocześniania infrastruktury informatycznej i oprogramowania, to infrastruktura informatyczna i oprogramowanie wykorzystywane w procesie kształcenia, w tym z użyciem metod i technik kształcenia na odległość, podlega okresowemu unowocześnianiu i aktualizacji. Przykładowo w okresie pandemii władze rektorskie zakupiły laptopy do prowadzenia zajęć w trybie zdalnym (część z nich może być wykorzystana przez każdą z osób prowadzącą zajęcia na kierunku geografia).

Audyty infrastruktury naukowej i dydaktycznej odbywają się corocznie. Zespół ds. kierunku geografia dokonuje przeglądu wszystkich elementów wpływających na jakość kształcenia na tym kierunku. Na kierunku geografia w okresowy przegląd wykonuje specjalista ds. informatycznych, a na bieżąco osoby prowadzące zajęcia. W przeglądzie tym nie biorą bezpośredniego udziału studenci. Natomiast studenci sprawdzają działanie sprzętu bezpośrednio w trakcie trwania zajęć, a wszelkie nieprawidłowości zgłaszają prowadzącemu zajęcia. Należy też dodać, że w skład zespołu ds. kierunku geografia wchodzi student, który przekazuje opinie innych studentów w zakresie funkcjonowania sprzętu. Rekomenduje się bezpośrednie włączenie przedstawiciela studentów do okresowego audytu infrastruktury.

Przeglądy te są dokumentowane przez wypełnianie karty samooceny kierunku w ramach raportu z działalności zespołu w danym roku akademickim. Raport ten jest przekazywany dziekanowi wydziału oraz Działowi Jakości Kształcenia USz. Wyniki okresowych przeglądów infrastruktury naukowej i dydaktycznej są wykorzystywane do ciągłego doskonalenia wydziałowej infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz ich wyposażenia. Zbiory biblioteczne są na bieżąco aktualizowane

i uzupełniane o nowości wydawnicze, w tym na podstawie zapotrzebowania składanego przez prowadzących zajęcia. Aparatura wykorzystywana do badań naukowych i działalności dydaktycznej sprawdzana jest i w przypadku awarii naprawiana na bieżąco. Większość aparatury ma swoich opiekunów, którzy czuwają nad jej sprawnością i podejmują działania w razie awarii lub potrzeby kalibracji. W przypadku sal dydaktycznych usterki rzutników multimedialnych naprawiane są przez pracownika technicznego odpowiedzialnego za działanie sprzętu, a w przypadku komputerów przez pracowników Uczelnianego Centrum Informatycznego. Pozwala to na zapewnienie prawidłowej realizacji procesu dydaktycznego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, badawcza dydaktyczna oraz biblioteczna, wykorzystywana w realizacji procesu dydaktycznego na kierunku geografia umożliwia prawidłową realizację zajęć. Pozwala też na przygotowanie do prowadzenia lub udział studentów w działalności naukowej. Sale dydaktyczne, pracownie specjalistyczne, laboratoria naukowe i ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu dydaktycznego oraz adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Infrastruktura informatyczna i wykorzystywane oprogramowanie specjalistyczne są sprawne, nowoczesne i nie odbiegają od aktualnych standardów panujących w działalności naukowej. Umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Liczba, rozmiary i układ pomieszczeń oraz ich wyposażenie są dostosowane do liczby studentów i grup oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. Lokalizacja agendy biblioteki w budynku Wydziału, sama Biblioteka Główna, sposób jej urządzenia i udostępnienia zapewniają studentom warunki do komfortowego korzystania z jej zasobów zarówno w formie tradycyjnej, jak i cyfrowej. Zasady korzystania z infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej są zgodne z przepisami BHP. Studenci mają dostęp do sieci bezprzewodowej, a w celu wykonywania prac badawczych związanych m.in. z realizacją prac dyplomowych, mają dostęp do pracowni komputerowych, laboratoriów badawczych i ich wyposażenia poza godzinami zajęć. Całość budynku, w którym realizowane jest kształcenie na kierunku geografia, w tym pomieszczenia dydaktyczne i badawcze, biblioteka, korytarze, windy oraz zaplecze sanitarne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, przede wszystkim w zakresie zniesienia barier dla osób z ograniczoną mobilnością.

Kształcenie na odległość wykorzystuje infrastrukturę informatyczną i oprogramowanie umożliwiające różnego typu interakcje między studentami a osobami prowadzącymi zajęcia. Wydział zapewnia dostęp do wirtualnych laboratoriów i specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie, w tym także nauczania na odległość.

Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne są aktualne i dostosowane tematycznie do potrzeb dydaktycznych oraz do przygotowania bądź prowadzenia działalności naukowej. Umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Biblioteka dysponuje w większości tytułami zalecanymi w sylabusach w liczbie egzemplarzy odpowiadającej potrzebom dydaktycznym oraz liczbie studentów. Brakujące pozycje udostępniane są przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku geografia. Udostępniane są one w sposób tradycyjny, jak i zdalnie. Dostępne są wszystkie zasadnicze bazy światowych zasobów informacji naukowej. Zasoby te są dostosowane

do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym z dysfunkcją wzrokową. W przypadku zajęć zdalnych prowadzący zajęcia zapewniają studentom materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej.

Na kierunku geografia przeprowadzane są okresowe przeglądy wyposażenia sal dydaktycznych i laboratoriów. W ich ramach ocenia się sprawność, dostępność, nowoczesność i aktualność zasobów dydaktycznych, naukowych, bibliotecznych oraz wyposażenia technicznego pomieszczeń, w tym dla potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Sale dydaktyczne na Wydziale są systematycznie sprawdzane pod kątem sprawnego funkcjonowania urządzeń multimedialnych, komputerów wraz z oprogramowaniem. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane. Stwierdzone usterki wyposażenia sal, pracowni i laboratoriów, w tym zgłaszane przez studentów, są na bieżąco usuwane. Okresowy, coroczny audyt infrastruktury przeprowadza specjalista ds. informatycznych. Na bieżąco niedomagania infrastruktury zgłaszają prowadzący zajęcia. Wyniki tych przeglądów brane są pod uwagę przy planowaniu i realizacji przedsięwzięć udoskonalających infrastrukturę dydaktyczną, badawczą i biblioteczną.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano.

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uniwersytet Szczeciński i kierunek geografia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym pracodawcami z zakresie realizacji programu studiów.

W celu rozwijania współpracy z szeroko rozumianym otoczeniem społeczno-gospodarczym kierunek geografia nawiązał ścisłą współpracę z podmiotami gospodarczymi : „Geomar” S.A, „Esri” Polska oraz instytucjami: Urzędem Miasta Szczecin, Pomorskim Oddziałem Państwowego Instytutu Geologicznego w Szczecinie, Urzędem Morskim w Szczecinie, Regionalnym Biurem Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego, Stowarzyszeniem Rozwoju Gospodarczego Gmin, Centrum Dydaktyczno-Badawczym Nauk Przyrodniczych US, Stacją Morską w Międzyzdrojach, Stowarzyszeniem „Forum Rewitalizacji oraz z podmiotami gospodarczymi i instytucjami. Działania te nastawione są głównie na współpracę z podmiotami gospodarczymi, instytucjami samorządowymi, ośrodkami naukowymi i szkołami. Współpraca pomiędzy otoczeniem społeczno-gospodarczym nie jest sformalizowana. Otoczenie społeczno-gospodarcze dzięki swoim sugestiom na przestrzeni ostatnich kilku lat zaproponowało Uczelni i kierunkowi geografia kilka zmian w programie studiów. Propozycje zmian ze strony otoczenia społeczno-gospodarczego nie miały na celu sugerowania Uczelni dokonywania fundamentalnych zmian w programie studiów, lecz jedynie pewnych jego modyfikacji. Przykładem tego typu działań były konsultacje zespołu kierunku geografia (przygotowującego program

studiów i jego modyfikację) z otoczeniem społeczno-gospodarczym, który to Zespół kierował się wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 w sprawie charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zespół kierunku geografia USz wybrane elementy programu które przeznaczył do zmian, konsultował je z Zachodniopomorskim Kuratorem Oświaty oraz ze specjalistami Urzędu Miasta Szczecin Pomorskiego Oddziału Państwowego Instytutu Geologicznego w Szczecinie, Urzędu Morskiego w Szczecinie, Regionalnym Biurem Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego, Stowarzyszeniem Rozwoju Gospodarczego Gmin, Stowarzyszeniem Forum Rewitalizacji, oraz z podmiotami gospodarczymi związanymi z geografiami i nauką o ziemi takimi jak: „Geomar” S.A, „Esri” Polska i z wielu innymi firmami.

Kolejnym pozytywnym przykładem wspólnych działań i ścisłej współpracy otoczenia społeczno-gospodarczego z Uczelnią i kierunkiem były działania promujące specjalność nauczycielską na studiach I stopnia są działaniami prawidłowymi i niezbędnymi ze względu na brak zainteresowania studentów wyborem specjalności nauczycielskiej. Sposób i zakres kształcenia przyszłych nauczycieli konsultowano z Zachodniopomorskim Kuratorium Oświaty, w celu uzyskania niezbędnych informacji dotyczących aktualnych potrzeb i wymagań stawianych nauczycielom geografii. W celu dostosowania programu studiów na kierunku geografia do wymogów stawianych nauczycielom geografii prowadzone są w ramach kierunkowego zespołu ds. jakości i programów kształcenia intensywne działania mające na celu dopracowania program studiów na kierunku geografia z uwzględnieniem uwag i propozycji interesariuszy zewnętrznych, których profil działalności nawiązuje do problematyki kierunku geografia. W tym też celu doszło do licznych konsultacji między innymi ze specjalistami Urzędu Miasta Szczecin, Pomorskiego Oddziału Państwowego Instytutu Geologicznego w Szczecinie, Urzędu Morskiego w Szczecinie oraz Regionalnego Biura Gospodarki Przestrzennej Województwa. Program studiów na kierunku geografia dzięki tym działaniom jest stale modyfikowany z uwzględnianiem uwag i propozycji ze strony otoczenia społeczno-gospodarczego, na profilu działalności związanym z kierunkiem geografia.

Uniwersytet Szczeciński i kierunek geografia za pośrednictwem pracowników naukowych zajmujących się dyscyplinami naukowymi, do których przyporządkowany jest kierunek geografia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym przy realizacji wspólnych projektów.

Uczelnia i kierunek geografia ściśle współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym i ze środowiskiem edukacyjnym regionu oraz kraju, promując wśród młodzieży geografii oraz osiągnięcia nauk geograficznych. Działania te miały na celu zachęcenie młodzieży do podjęcia studiów na kierunku geografia, czego przykładem były wspólnie zorganizowane z USz dwukrotnie Targi Pracy. Aktualne informacje o planowanych wydarzeniach w ramach tej cyklicznej akcji znajdują się na stronie internetowej USz wraz wykazem potencjalnych pracodawców współpracujących z Uczelnią i kierunkiem. Ponadto dla nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku geografia mając na uwadze stale zmieniające się metody wizualizacji i interpretacji danych geograficznych firma „Esri” Polska przeprowadziła szkolenia z zakresu stosowania metod GIS dla pracowników byłego Wydziału Nauk o Ziemi a następnie Wydziału Nauk Ścisłych i Przyrodniczych - prowadzących zajęcia na kierunku geografia. Były to m.in. warsztaty "ArcGIS Pro" przeprowadzone przez specjalistę firmy „Esri” Polska w lutym 2018 roku oraz zrealizowane warsztaty p.n. "Praca z danymi wektorowymi w ArcGIS Pro". Szkolenia przeprowadzane przez firmę „Esri” Polska odbywały się na podstawie umów o współpracy Uniwersytetu i „Esri” Polska Sp. z o.o. Instytut Nauk o Morzu i Środowisku US w ramach Komitetu Okręgowego Olimpiady Geograficznej w Szczecinie przeprowadza zawody corocznie II etapy olimpiady geograficznej, a w szczególności ocenia prace pisemne na potrzeby zawodów I stopnia, kwalifikowania

uczniów do zawodów II stopnia oraz organizowania zawodów pisemnych i ustnych II stopnia. Współpraca z miastem Szczecin i Województwem Zachodnio-Pomorskim oraz z uczelniami krajowymi i ośrodkami zagranicznymi w zakresie nauki i dydaktyki. Współpraca z firmami i biznesem wpływa na pozyskiwanie wiedzy u studentów o nowoczesnych technologiach i ich wdrażaniu do stale modyfikowanego programu nauczania na kierunku.

Współpraca kierunku geografia z otoczeniem społeczno-gospodarczym w okresie pandemii Covid -19, niestety najczęściej ograniczana jest do rozmów telefonicznych, sporadycznych osobistych spotkań, także i webinarów. W związku z czasowym ograniczeniem funkcjonowania Uczelni opracowano procedurę z zaleceniami realizacji praktyk nauczycielskich oraz praktyk nienauczycielskich, czego dowodem był ogłoszony Komunikat nr 1/2020 Prorektora ds. Kształcenia Uniwersytetu Szczecińskiego w sprawie realizacji praktyk nauczycielskich w okresie ograniczonego funkcjonowania uczelni wyższych i placówek oświatowych, co ogłoszono na stronie internetowej.

Uczelnia i na kierunku geografia prowadzi okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów z sukcesywnym weryfikowaniem instytucji współpracujących, licznymi modyfikacjami form współpracy i badań wpływu jej rezultatów na program studiów. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest stale poszerzana o różne formy takie jak: organizacja staży i praktyk studenckich, konferencji naukowych, szkoleń, wizyt studyjnych i warsztatów, co ma wpływ na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, nawet w tak trudnym okresie jak teraz, a związanym z okresem pandemii Covid 19. Istotną rolę na wizytowanym kierunku odgrywa także skuteczne badanie losów absolwentów, którego rezultaty wykorzystywane są do rozwoju i doskonalenia współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Podsumowując na wizytowanym kierunku współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest w pełni adekwatna do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym dotyczy także wsparcia w opracowaniu programu studiów, prowadzenia zajęć, praktyk studenckich, wspólnych projektów o charakterze aplikacyjnym oraz organizacji imprez naukowych i programów edukacyjnych. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych stanowią ważną grupę w procesie określania i weryfikacji efektów uczenia się dla ocenianego kierunku. Kooperacja z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w procesie kształcenia na kierunku geodezja i kartografia jest systematyczna, przemyślana i skuteczna.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zakres i rodzaj współpracy Uczelni i na kierunku geografia jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia. Właściwie przygotowuje się studentów wizytowanego kierunku do wejścia na rynek pracy oraz do odbywania staży zawodowych. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie, ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy takie, jak: organizacja praktyk, staży studenckich, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć lub weryfikacji efektów uczenia się, analizy potrzeb rynku pracy i badań losów absolwentów kierunku adekwatnych do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się. Kierunek geografia współpracuje z przedsiębiorcami w zakresie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych, co warto podkreślić – podmiotów gospodarczych, oraz

instytucjami związanymi z kierunkiem geografia prowadzonym na Uniwersytecie Szczecińskim. Organizacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest skuteczna i w pełni sformalizowana. Na kierunku geografia prowadzona jest systematyczna analiza zakresu i zasięgu współpracy z pracodawcami. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest ustawicznie poszerzana o różne formy takie jak organizacja praktyk zawodowych, praktyk dodatkowych, staży studenckich, wyjazdów studyjnych z proponowanymi tematami prac dyplomowych przez sugerowanymi przez pracodawców, oraz organizacji warsztatów zawodowych. Wskazane przykłady współpracy z partnerami zewnętrznymi mają realny wpływ na kształtowanie programu studiów i efektów uczenia się. Liczba partnerów zewnętrznych, związanych z prowadzonym kierunkiem geografia, zakres i charakter współpracy pozwalają stwierdzić, że współpraca z podmiotami zewnętrznymi, reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze jest właściwa, adekwatna do celów kształcenia, potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców z którymi uczelnia współpracuje, jest zgodny z obszarami działalności gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy, właściwymi dla kierunku geografia. Współpraca ocenianego kierunku z pracodawcami dotyczy zarówno opiniowania jak i realizacji programu kształcenia, w tym praktyk zawodowych, wyjazdów studyjnych, konferencji oraz przygotowania prac dyplomowych. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych stanowią ważną grupę w procesie określania i weryfikacji efektów kształcenia dla ocenianego kierunku. Kooperacja z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w procesie kształcenia na kierunku geografia jest systematyczna, skuteczna i przybiera zróżnicowane formy (organizacja praktyk, staży, wizyt studyjnych, wspólnych konferencji naukowych, realizacji dyplomowych, często na potrzeby interesariuszy zewnętrznych, prac wdrożeniowych. Badając wzajemne relacje kierunku geografia z otoczeniem społeczno-gospodarczym można dostrzec widoczną dbałość o wzajemne zaufanie i szacunek. W biznesie, zaufanie i wzajemny szacunek są równie ważne, co w zwykłych międzyludzkich relacjach. Współpraca jaka zachodzi pomiędzy kierunkiem geografia i otoczenia społeczno-gospodarczego. Ten sposób działania w moim przekonaniu budować będzie perspektywę na długofalową i współpracę dla dobra Wydziału, kierunku geografia oraz partnerów biznesowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie jest jednym z podstawowych celów Strategii Rozwoju Uniwersytetu Szczecińskiego na lata 2019-2028. W związku z tym stworzono na uczelni warunki umożliwiające udział studentów kierunku geografia oraz kadry naukowo-dydaktycznej w różnych formach współpracy międzynarodowej, w tym w programach wymiany. Ich rodzaj, zakres i zasięg są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, choć nie prowadzi się tam programu kształcenia geografii w języku obcym. Mimo,

iż potencjalnie możliwa jest szersza oferta zajęć w języku angielskim na kierunku geografia, to główną przeszkodą są zbyt niskie kompetencje językowe studentów, zwłaszcza na studiach I stopnia. Lektoraty językowe na kierunku geografia na studiach I stopnia obejmują 120 h, a na studiach II stopnia – 39 h języka specjalistycznego. Powinny one umożliwiać osiągnięcie kompetencji językowych odpowiednio na poziomie B2 i B2+ ESOKJ. W związku z tym należy stwierdzić, że studenci nie osiągają kompetencji językowych odpowiadających poziomowi B2. Skutkuje to brakiem zajęć w języku obcym na studiach I stopnia, a na studiach II stopnia funkcjonują zaledwie 2 zajęcia w wymiarze 20 godzin. Kompetencje językowe na poziomie B2 wystarczają do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w językach obcych. Rekomenduje się więc umożliwienie poprzez zajęcia lektoratowe osiąganie przez studentów właściwych kompetencji językowych na poziomie B2 umożliwiających udział w zajęciach prowadzonych w językach obcych.

Ponadto studenci geografii mają możliwość uczestnictwa w organizowanych cyklicznie od kilku lat na Wydziale seminariach, w których wykłady wygłaszają zapraszani naukowcy z zagranicznych ośrodków akademickich. Uczestniczy w nich także kadra naukowo-dydaktyczna. Od 2015 roku odbyło się już 52 takie seminaria (w każdym semestrze są przynajmniej 4 wykłady). W okresie pandemii odbywały się one zdalnie. Pandemia COVID-19 spowodowała znaczne ograniczenie i spadek mobilności pracowników i studentów geografii. W związku z tym stworzono na USz warunki do mobilności wirtualnej, m.in. poprzez wprowadzanie nowego oprogramowania i aplikacji. Podstawowym programem umożliwiającym mobilność międzynarodową studentów i pracowników jest Erasmus+. W jego ramach studenci mogą realizować wyjazdy na studia, praktyki oraz staże, natomiast kadra badawczo-dydaktyczna – wyjazdy w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych, szkoleń i udziału w konferencjach. W ciągu ostatnich pięciu lat wyjechało na studia z tego programu tylko 4 studentów geografii (przyjechało natomiast 18 studentów), na praktyki i staże – 7 studentów (przyjechał na praktykę/staż tylko 1 student). Od czasu pandemii studenci geografii nie aplikowali na wyjazdy w ramach programu Erasmus+. Natomiast w celu prowadzenia zajęć zrealizowano 10 wyjazdów pracowników (1 przyjazd), a na wyjazdy szkoleniowe – 13 wyjazdów (w tym roku odnotowano aż 10 wyjazdów). Należy też dodać, iż USz dofinansowuje wsparcie organizacyjne mobilności (m.in. szkolenia językowe dla studentów kierunku geografia i pracowników, czy dodatkowy kurs języka polskiego dla studentów przyjeżdżających). Jednak większość wyjazdów zagranicznych odbywa się w ramach projektów naukowych. Liczba takich wyjazdów pracowników naukowo-dydaktycznych w latach 2016, 2017, 2018, 2019 wyniosła kolejno 83, 87, 106 i 61. Za lata 2020 i 2021 brak jest danych. W przypadku studentów w ramach grantów badawczych we wskazanym okresie zaobserwowano zmniejszenie aktywności wyjazdowej. Pracownicy naukowo-dydaktyczni prowadzą też wspólne projekty i badania z naukowcami z Europy i spoza niej. Ich efektem są nie tylko wyjazdy badawcze, ale również wspólne publikacje naukowe. W związku z tym, że nie są zauważalne efekty w postaci zwiększenia liczby studentów wyjeżdżających, to rekomenduje się dalsze zintensyfikowanie działań (w tym promocji) na rzecz poprawy oraz wzrostu liczby wyjazdów studentów.

Na Wydziale przeprowadzone są okresowe analizy i oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Koordynator ds. wymiany międzynarodowej po każdym semestrze dokonuje analizy ilościowej i jakościowej mobilności pracowników i studentów. Z kolei na poziomie Uczelni analizę i ocenę sporządza co roku Dział Spraw Międzynarodowych, który dodatkowo ukazuje trendy procesu umiędzynarodowienia USz. Przeprowadzono także kilka lat temu badania ankietowe, które miały na celu wskazanie przyczyn niskiej frekwencji w zakresie wyjazdów studentów za granicę w ramach programu Erasmus+. Ich efektem jest zdiagnozowanie przyczyn spadku zainteresowania studentów wyjazdami na studia za granicą oraz przedstawienie propozycji działań naprawczych zmierzających

do zmiany negatywnego trendu. W ramach ich stwierdzono, iż główną przyczyną, dla której studenci nie decydują się na studia zagraniczne są niskie lub niewystarczające kompetencje językowe. Jednym z zaprezentowanych rozwiązań dla studentów geografii są oferty odpłatnego kursu językowego obcego w zakresie komunikacji ustnej i pisemnej na poziomie B2. Jest to niezgodne z zasadami i przyjętymi przez USz efektami uczenia się. Znajomość języka na poziomie B2 studenci mają osiągnąć w ramach prowadzonych lektoratów, a nie dodatkowych płatnych kursów. W efekcie rekomenduje się podniesienie kompetencji językowych studentów między innymi, zgodnych z zasadami i uwarunkowaniami prawnymi, metodami.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku geografia rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Umożliwiają one aktywność międzynarodową zarówno studentów, jak i pracowników naukowo-dydaktycznych. Stwarzane są warunki do mobilności wirtualnej kadry akademickiej i studentów. Stopień umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku geografia podlega okresowej ocenie. Ocena ta obejmuje skalę, zakres i zasięg aktywności międzynarodowej studentów i kadry akademickiej. Należy też stwierdzić, że wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w procesie intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uniwersytet Szczeciński zapewnia studentom wsparcie o charakterze generalnym i kompleksowym w trakcie całego procesu nabywania efektów uczenia się. Znaczna większość elementów wsparcia studentów zawiera się w zwartych systemach organizacyjnych całej Uczelni. Skutkuje to równymi zasadami stosowania odpowiedniego wsparcia dla wszystkich studentów w każdym z aspektów procesu kształcenia. Pomoc studentom kierunku geografia przybiera bardzo zróżnicowaną formę nieograniczającą się jedynie do form materialnego wsparcia, ale także organizacyjnego czy merytorycznego. Wsparcie to przebiega również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, takich jak platformy do kontaktu z nauczycielami akademickimi czy narzędzia informatyczne do przekazywania wiedzy.

Z uwagi na ogólnoakademicki wymiar kierunku, z perspektywy studenckiej wsparcie Uczelni przebiega także w zakresie odpowiedniego przygotowania do działalności naukowej w sferze merytorycznej.

W tym zakresie studenci kierunku otrzymują wsparcie od nauczycieli akademickich w ramach opieki naukowej nad realizowanymi przez nich projektami badawczymi. Poza bezpośrednią opieką nad projektami badawczymi możliwe są także konsultacje z wybranym nauczycielem akademickim w sprawie konferencji czy publikacji co znacznie ułatwia studentom pracę naukową. Istotnym aspektem wsparcia merytorycznego oferowanego przez US jest także realizacja dodatkowego wydarzenia „Strefa Nauki”, w ramach którego studenci mają okazję bliżej zapoznać się z metodologią badań naukowych, zarządzanie projektem naukowym czy wziąć udział w warsztatach z pisania publikacji. USz oferuje swoje wsparcia w działalności naukowej także w sferze organizacyjnej. Studenci mogą pod opieką nauczyciela korzystać z sal czy sprzętów dostępnych w budynkach wydziału, w ramach którego prowadzony jest kierunek na potrzeby projektów badawczych. Wsparcie w działalności naukowej przebiega także w aspekcie materialnym. Studenci otrzymują od Uczelni niezbędne fundusze na potrzeby organizacji konferencji, ale także wyjazdów czy artykułów naukowych. Dodatkowym wsparciem są także m.in. konkursy na najlepszą pracę dyplomową.

Wsparcie studentów na kierunku geografia przebiega także pod kątem wsparcia wybitnych studentów. Wsparcie dla studentów wyróżniających się w nauce bądź pracach badawczych jest oferowane studentom głównie w sferze organizacyjnej. Na wniosek studenta władze dziekańskie mogą wyrazić zgodę na odbywanie studiów w trybie Indywidualnego Programu Studiów (IPS). Opcja ta stwarza możliwość indywidualizacji procesu kształcenia na potrzeby zainteresowań naukowych studenta, który w ramach tego aspektu wsparcia otrzymuje także swojego opiekuna naukowego. Wsparcie Uczelni przebiega także w formie wsparcia finansowego studentów wybitnych w postaci stypendiów wewnątrzuczelnianych oraz zewnętrznych.

Uniwersytet Szczeciński odpowiednio wspiera studentów w zakresie korzystania z infrastruktury wykorzystywanej w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczelniane Centrum Informatyczne US przygotowuje specjalne instrukcje w formie PDF czy artykułów dostępnych na stronie internetowej dotyczących korzystania z narzędzi e-learningowych. Do ewentualnej doraźnej pomocy związanej z nauczaniem zdalnym przygotowani są pracownicy ww. jednostki, którzy także na bieżąco rozwiązują problemy zainteresowanych. Uczelnia przewiduje także rozwiązania, które wspierają studentów wykluczonych cyfrowo. Osoby, których dotyczy ten problem, by uczestniczyć w zajęciach mogą otrzymać w uzasadnionym przypadku dostęp do korzystania z laptopów wydziałowych.

Wsparcie studentów na kierunku geografia przebiega także pod kątem wsparcia wybitnych studentów. Wsparcie dla studentów wyróżniających się w nauce bądź pracach badawczych jest oferowane studentom głównie w sferze organizacyjnej. Na wniosek studenta władze dziekańskie mogą wyrazić zgodę na odbywanie studiów w trybie Indywidualnego Programu Studiów (IPS). Opcja ta stwarza możliwość indywidualizacji procesu kształcenia na potrzeby zainteresowań naukowych studenta, który w ramach tego aspektu wsparcia otrzymuje także swojego opiekuna naukowego. Wsparcie Uczelni przebiega także w formie wsparcia finansowego studentów wybitnych w postaci stypendiów wewnątrzuczelnianych oraz zewnętrznych.

Uczelnia wspiera różnorodne formy aktywności studentów. Możliwy jest rozwój zainteresowań studentów poprzez działalność w aktywnych kołach naukowych, w tym w trzech kołach koncentrującym się wokół tematyki geografii. Z perspektywy studenckiej wsparcie Uczelni przebiega także w zakresie możliwości poszerzania wiedzy z zakresu przedsiębiorczości. Oferowane jest wsparcie jednostki Akademickiego Biura Karier, które obsługuje studentów kierunku w ramach ich samorozwoju, a także doradztwa zawodowego i podnoszeniu kompetencji. ABK organizuje także

szkolenia i warsztaty rozwijające kompetencje biznesowe, cyfrowe czy miękkie – przydatne na rynku pracy.

Formy wsparcia na kierunku geografia są przystosowane do zróżnicowanych grup studentów ze względu na ich stan czy potrzeby. Wsparcie w procesie kształcenia dla osób z niepełnosprawnościami jest rozbudowane i przebiega w kilku aspektach. W aspekcie pozamaterialnym oferowana jest pomoc w ramach utworzonego Działu Osób Niepełnosprawnych, które wspomaga studentów z niepełnosprawnością bieżącymi działaniami. Ponadto istnieje możliwość włączenia w udział w zajęciach asystenta studenta z niepełnosprawnością w zależności od potrzeb – asystenta transportowego, tyflodydaktycznego lub dydaktycznego. Studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się także o dostosowane dla nich zasady egzaminów, zaliczeń czy prac etapowych. W ramach wsparcia materialnego studenci mogą ubiegać się o stypendium dla osób z niepełnosprawnością, stypendium socjalne czy zapomogę – USz spełnia tym samym swój ustawowy obowiązek.

Uczelnia oferuje także wsparcie studentom zagranicznym. W USz istnieje Dział Spraw Międzynarodowych świadczący bieżącą pomoc w zakresie studenckiej mobilności. Dodatkowym ułatwieniem dla studentów z zagranicy jest możliwość uzyskania informacji na stronie w języku angielskim, a także przygotowany instruktaż aplikacji dla osób z zagranicy, które chciałyby studiować na Uniwersytecie Szczecińskim.

W kwestii wsparcia studentów o zróżnicowanych potrzebach należy tutaj ponownie przytoczyć indywidualizację procesu kształcenia za pośrednictwem Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS), która ma szeroki katalog wspomagania różnych grup studentów w procesie kształcenia. IOS tym samym oferowany jest między innymi także studentkom w ciąży, osobom wychowującym dzieci, osobom z niepełnosprawnościami czy studiującym na więcej niż jednym kierunku studiów, by mogli oni w odpowiedni sposób nabywać założone efekty uczenia się.

Uniwersytet Szczeciński do spraw studenckich podchodzi indywidualnie. Różnego rodzaju wnioski związane ze studiami na kierunku geografia obsługiwane są formalnie poprzez pracę dziekanatu. Zainteresowani mogą załatwiać sprawy studenckie także dzięki udostępnionym wzorom niezbędnych dokumentów – podań dotyczących procesu kształcenia, praktyk studenckich, związane z etapem dyplomowania czy wyjazdami za granicę. Studenci mogą zgłaszać swoje skargi, problemy czy postulaty na kilka sposobów – indywidualnie do zastępcy dyrektora Instytutu Nauk o Morzu i Środowisku ds. dydaktycznych, a w kolejnych instancjach także do Prodziekana i Prorektora ds. studenckich. Studenci otrzymują także wsparcie ze strony instytucji opiekuna roku, który służy radą we wszystkich sprawach związanych z organizacją studiów i procesem kształcenia.

Prowadzone są także w Uczelni działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy poprzez szkolenia dot. działań antymobbingowych czy antyprzemocowych. Uniwersytet Szczeciński organizuje także Dni Adaptacyjne, podczas których studenci mają okazję dowiedzieć się o kwestiach związanych z bezpieczeństwem na Uczelni. W Uczelni sprawy dotyczące sposoby reagowania w przypadku naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji czy przemocy przebiegają zgodnie z ustawą. Za naruszenie przepisów US lub czyn uchybiający godności studenta przewidziano działania w ramach instytucji rzecznika dyscyplinarnego do spraw studentów, komisję dyscyplinarną i odwoławczą komisję dyscyplinarną. Studenci dodatkowo mają możliwość otrzymania wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego – każdy zainteresowany może skorzystać z bezpłatnej pomocy psychologicznej. W Uczelnianym Punkcie Pomocy Psychologicznej studenci mogą otrzymać szybkie, krótkoterminowe wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego także w formie online.

Uczelnia motywuje studentów do osiągania dobrych wyników w procesie uczenia się poprzez wsparcie o różnych rodzajach. Dzięki istniejącemu systemowi stypendiów dla studentów zwiększa się w Uczelni aktywność naukową, artystyczną, sportową lub społeczną poprzez otrzymywanie dodatkowych punktów decydujących o przyznaniu wsparcia finansowego. Motywowanie to działa także na stopie mniej formalnej – nauczyciele akademicy zachęcają ustnie studentów do prowadzenia badań i zdobywania jak najlepszych wyników w nauce. Oferowana jest często nieformalnie możliwość wzięcia udziału w projektach i grantach naukowych, przez co studenci mają okazję aktywnie partycypować w rozwoju naukowym Uczelni. USz motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników w nauce i prezentacji tychże wyników na konferencjach czy konkursach, które tworzone są także z myślą o studentach wizytowanego kierunku.

Na kierunku geografia zarówno kadra dydaktyczna, jak i administracyjna jest odpowiednio przygotowana do wsparcia i obsługi spraw studenckich. Pracownicy mają do dyspozycji liczne szkolenia m.in. z zakresu aplikacji Microsoft – Excel, Word, Teams, które są niezbędne do pracy związanej z wsparciem studentów. Administracja udziela odpowiedniego wsparcia informacyjnego i organizacyjnego zarówno poprzez elektroniczne systemu w Uczelni, jak i bezpośredni kontakt telefoniczny lub stacjonarny. Ponadto Uczelnia oferuje konsultacje w formie dyżurów z nauczycielami akademickimi oraz pracownikami administracyjnymi, które są dostosowane do potrzeb studenckich. W Uniwersytecie Szczecińskim istnieje samorząd studencki, który spełnia swoje ustawowe zadania – reprezentuje społeczność studencką w zakresie spraw studenckich, w tym socjalno-bytowych i kulturalnych. Uczelnia wspiera samorząd studencki materialnie poprzez wydzielone środki na sprawy studenckie. Samorząd studencki jest postrzegany przez władze Uczelni jako partner w aspekcie wpływu na cały proces kształcenia. Przedstawiciele studenccy wchodzi w skład wielu gremiów mających wpływ na Uczelnię: Senatu US, Rady Wydziału czy Rady Instytutu czy Wydziałowe Komisje ds. jakości kształcenia i komisje senackie, gdzie mogą zgłaszać ew. problemy studentów, ale także pracować nad korektami w zakresie zmian programów studiów czy organizacji procesu dydaktycznego. W Uczelni istnieją także organizacje studenckie – koła naukowe. Uczelnia wspiera je finansowo przyznając fundusze na sprawy związane z konferencjami naukowymi czy publikacjami. Poszczególne jednostki mogą korzystać z infrastruktury Uczelni, a także są wspierane przez pracowników dydaktycznych, jak i administracyjnych w kwestiach merytorycznych, w szczególności w przypadku kół naukowych.

W Uczelni przede wszystkim samorząd studencki prowadzi działania na rzecz tworzenia przeglądów wsparcia studentów, które zostały oceniane przez osoby studiujące za pośrednictwem projektu „Akcja Ewaluacja”. Stworzona została forma ankiety obejmującej ewaluację w zakresie wsparcia w zakresie oceny poszczególnych jednostek uniwersyteckich zajmujących się sprawami studenckimi czy też ogólnymi aspektami wsparcia studentów na US. W ramach ankiety pojawiły się także pytania dotyczące wsparcia Uczelni w zajęciach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Warto jednak zaznaczyć, że ankieta powinna być częścią pełnego systemu ewaluacji wsparcia studentów. Brak wyraźnie określonych ram i zasad takiej ewaluacji skutkuje problemem z zachowaniem okresowego charakteru przeglądów wsparcia studentów. Dlatego też rekomenduje się stworzenie całościowego systemu ewaluacji wsparcia studentów, który pomógłby określić między innymi sposób wykorzystywania wniosków z monitoringu wsparcia, pozwoliłby na objęcie szerszej liczby aspektów wsparcia studentów w kształceniu, a także – przede wszystkim – zapewniłby cykliczność prowadzenia przeglądów elementów wsparcia studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uniwersytet Szczeciński zapewnia odpowiednie wsparcie studentów wizytowanego kierunku w całym procesie kształcenia. Studenci otrzymują od Uczelni niezbędne wsparcie w aspektach organizacyjnych, finansowych czy merytorycznych, a także w zakresie zdalnego nauczania. Formy wsparcia studentów w Uczelni istnieją na wielu zróżnicowanych płaszczyznach tworząc przy tym integralny i kompleksowy system wsparcia. Studenci wspierani są także w całym procesie kształcenia otrzymując odpowiednią pomoc na każdym etapie studiowania, także w zakresie bezpieczeństwa w Uczelni.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Na Wydziale Nauk Ścisłych i Przyrodniczych USz Uniwersytetu Szczecińskiego, publiczny dostęp do informacji jest zgodny z ustawą z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej oraz artykułem 358 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Uniwersytet Szczeciński zapewnia dostęp do informacji publicznej w zakresie poszerzonym o elementy promocji Uczelni poprzez: stronę internetową Uniwersytetu Szczecińskiego, w tym Wydziału Nauk Ścisłych i Przyrodniczych USz, a także tablice ogłoszeń Dziekanatu kierunku geografii Uniwersytetu Szczecińskiego i kierunku geografia zapewniają ponadto publiczny dostęp do informacji odnoszących się do procesu kształcenia, badań naukowych oraz aktualnych działań podejmowanych na kierunku geografia. Na stronie internetowej Wydziału Nauk Ścisłych i Przyrodniczych (WNŚiP) są zamieszczone aktualne informacje dotyczące programów kształcenia na poszczególnych kierunkach oraz zasadach i przebiegu rekrutacji. Informacje dotyczące przebiegu rekrutacji dostępne są również na stronie internetowej Uczelni, gdzie znajduje się opis kierunku geografia, warunki przyjęcia na studia, kryteria kwalifikacji, wykaz przykładowych zajęć, możliwości zatrudnienia i kontynuowania nauki, terminy rekrutacji oraz dane kontaktowe. Dla studentów WNŚiP i kierunku geografia oraz kandydatów źródłem informacji jest strona internetowa. Za pośrednictwem strony studenci mają dostęp do uchwalonych przez Senat USz planów i programów studiów oraz sylabusów. Każdy student ma pełną możliwość zapoznania się z treściami programowymi realizowanych zajęć, metodami weryfikacji, literaturą, formą i warunkami zaliczenia. Od roku akademickiego 2019/2020 programy studiów oraz sylabusy publikowane są również na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Uniwersytetu Szczecińskiego.

Studenci na stronie internetowej WNŚiP posiadają na stronie swoją własną sekcję ds. studenckich, gdzie na bieżąco aktualizowane są informacje dotyczące bieżącej organizacji roku akademickiego, takie jak: plany zajęć, harmonogram roku akademickiego, terminy konsultacji nauczycieli akademickich, akty prawne dotyczące procesu dydaktycznego, harmonogram sesji egzaminacyjnej. Ponadto na tej stronie znajdują się dodatkowe materiały dla studentów z informacjami zawierającymi wytyczne związane

z procesem dyplomowania studentów oraz organizacji i regulaminu praktyk zawodowych, wraz z informacjami dotyczącymi opiekunów praktyk na poszczególnych kierunkach, w tym i na kierunku geografia.

Wszystkie informacje dostępne na stronach internetowych Uczelni dostępne są w sposób otwarty oraz przejrzysty. Na stronie internetowej znajdują się również szczegółowe informacje dotyczące uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa oraz potwierdzania efektów uczenia się.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Informacja Uczelni i na stronie internetowej o studiach jest dostępna publicznie Uczelni oraz w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Na stronie USz i można znaleźć najważniejsze akty prawne związane z funkcjonowaniem Uczelni oraz program studiów dla wszystkich kierunków prowadzonych na USz. Na stronie znajdują się informacje o profilu studiów, przedmiotach realizowanych podczas trwania kształcenia, efektach uczenia się, zasadach dyplomowania i uzyskiwanych dyplomach, w tym o uzyskiwanych kwalifikacjach i tytułach zawodowych. Na stronie USz umieszczane są również informacje dotyczące zasad rekrutacji na dany rok akademicki, zasad rekrutacji na studia na podstawie potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Oferta studiów kierunku geografia skupia się także na opisie sylwetki absolwenta kierunku geografia. Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach ankiety przeprowadzane głównie wśród kadry akademickiej oraz studentów.

Na stronie internetowej WNŚiP (USz) i kierunku geografia podejmowane są działania nakierowane na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewnienia jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na szczeblu uczelni reguluje Statut Uniwersytetu Szczecińskiego, a na podstawie stosownej uchwały Senatu funkcjonuje Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK). Bezpośredni nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów geografia właściwie sprawuje zespół kierunku utworzony na podstawie stosownego zarządzenia Dziekana WNŚiP. Na poziomie Wydziału Nauk Ścisłych i Przyrodniczych w oparciu Zarządzenia Dziekana sprawnie działa Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK). Funkcjonowanie WSZJK ma charakter ciągły i systematyczny, a jego

zasadniczym celem jest min.: podnoszenie poziomu kształcenia, stworzenie mechanizmów stałego zarządzania, monitorowania i doskonalenia systemu, opracowanie i doskonalenie procedur zapewnienia jakości kształcenia, podnoszenie rangi pracy dydaktycznej. Za zapewnianie jakości kształcenia, a w szczególności za realizację zadań pro jakościowych na kierunku geografia, odpowiadają: Rada Dydaktyczna, Dziekan, Dyrekcje instytutów współdziałających z Wydziałem w prowadzeniu kształcenia, Wydziałowy koordynator ds. praktyk i współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a przede wszystkim zespół kierunku studiów, według określonych kompetencji. Zespół kierunku w zakresie zapewniania jakości kształcenia podejmuje szereg działań np. dokonuje okresowych (przynajmniej raz w roku akademickim) przeglądów programu studiów przy pomocy karty samooceny kierunku), weryfikuje treści kart zajęć, opracowuje i weryfikuje wewnętrzne procedury weryfikacji efektów uczenia się (system oceny studentów, zasady dyplomowania, zasady przygotowania i oceny prac dyplomowych) oraz dokonuje ich okresowego przeglądu, dokonuje okresowych przeglądów warunków realizacji procesu kształcenia na kierunku geografia oraz występuje z propozycjami niezbędnych zmian w tym zakresie, dokonuje oceny zgodności kompetencji naukowych i dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z przypisanymi do zajęć efektami uczenia się, analizuje ankiety oceny dokonywanej przez studentów w zakresie wypełniania obowiązków dydaktycznych przez nauczycieli akademickich oraz ankiet oceny kierunku, proponuje dziekanowi plany i harmonogramy działań naprawczych.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjętą i stosowaną procedurę wynikającą z obowiązującej stosownej uchwały Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego. Z inicjatywą utworzenia nowego kierunku studiów może wystąpić do Dziekana grupa pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału oraz przedstawiciele tzw. interesariuszy zewnętrznych, a z wnioskiem o podjęcie inicjatywy zmian w programie studiów występuje do Dziekana wydziału zespół kierunku, Dyrektor instytutu lub Rada Dydaktyczna wydziału. W realizacji i projektowaniu programu studiów na kierunku geografia uwzględnia się innowacje dydaktyczne i osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej współczesną technologię informacyjno-komunikacyjną (np. zaawansowane techniki informacyjne do analizy danych przestrzennych), włącznie z narzędziami i technikami kształcenia na odległość (głównie z wykorzystaniem programów, aplikacji komputerowych i narzędzi np. platformy zdalnego nauczania), opartymi przede wszystkim na funkcjonowaniu sieci internetowej, aczkolwiek zajęcia prowadzone są stacjonarnie. Analizowana jest specyfika zajęć zdalnych, z uwzględnieniem ich prowadzenia jako alternatywy dla zajęć prowadzonych w bezpośredniej formie, a formułowane uwagi służą do wprowadzenia zmian w organizacji procesu dydaktycznego oraz wprowadzania określonych narzędzi informatycznych stosowanych w Uniwersytecie Szczecińskim – są to działania doraźne związane z okresem pandemii COVID-19 i nie mają cech działań projektowanych długofalowo. Te ostatnie są przedmiotem dyskusji na forum rady dydaktycznej wydziału, a wprowadzanie możliwości prowadzenia części zajęć z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość w dłuższej perspektywie czasowej niż okres pandemii uzależnione jest od decyzji władz rektorskich oraz ich organów doradczych, z uczelnianym zespołem do spraw jakości kształcenia na czele.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia. Warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia są czytelne, także w zakresie uznawania efektów uczenia się osiągniętych poza systemem szkolnictwa wyższego.

Uczelnia posiada zbiór procedur w zakresie monitorowania, przeglądu i doskonalenia programu studiów. Monitorowanie i okresowe przeglądy programu studiów na kierunku geografia obejmują: warunki realizacji procesu kształcenia (w tym organizację i warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych),

warunki i tryb oraz wyniki rekrutacji na studia, przegląd karier zawodowych absolwentów w celu doskonalenia procesu kształcenia, opinie pracodawców na temat tworzenia i doskonalenia programu studiów, weryfikację osiągniętych efektów uczenia się, analizę zakładanych i osiągniętych efektów z realizacji praktyk studenckich, poziom kompetencji nauczycieli akademickich realizujących proces kształcenia we wszystkich jego formach. Analizie podlegają w różnym zakresie informacje odnośnie: liczby godzin zajęć i grup zajęć, efektów uczenia się i stopnia ich osiągania przez studentów (w tym wyniki i stopień osiągnięcia efektów uczenia się nabywanych przez studentów w wyniku kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w okresie pandemii COVID-19), zgodności efektów uczenia się z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, treści kształcenia w ramach zajęć i grup zajęć, liczebności godzin i punktów ECTS, form realizacji zajęć, metod kształcenia (w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w okresie pandemii COVID-19), metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się (w tym stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w okresie pandemii COVID-19), miejsca zajęć i grup zajęć w programie studiów, wprowadzania oferty nowych zajęć i grup zajęć, wyników oceny praktyk zawodowych – pedagogicznych (w tym realizowane z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej) i wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów. Monitorowanie i okresowe przeglądy programu studiów na kierunku geografia realizowane są za pomocą następujących narzędzi: kwestionariusze ankiet, dokumentacja efektów uczenia się i ich weryfikacji, sprawozdania i protokoły z konsultacji z podmiotami wewnętrznymi i zewnętrznymi znajdujące odzwierciedlenie w uchwałach Rady Dydaktycznej Wydziału, dokumenty samooceny kierunku, protokoły z posiedzeń zespołów kierunków, sprawozdania roczne zespołów kierunków. Z kolei bieżące monitorowanie sprowadza się głównie do reagowania na uwagi zgłaszane przez studentów odnoszące się do realizacji zajęć dydaktycznych, zabieganie o odpowiedni poziom infrastruktury oraz dostępność literatury podstawowej i uzupełniającej.

W systematycznej ocenie programu studiów uwzględnia się wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się, np. wyniki oceny osiąganych przez studentów efektów uczenia się poprzez różne formy egzaminów i zaliczeń, wyniki oceny prac etapowych i dyplomowych, wyniki analizy - nielicznych wobec liczebności studentów kierunku geografia - ankiet studenckich. W ocenie programu studiów wykorzystuje się wyniki studenckich ocen jakości kształcenia na kierunku, które odnoszą się do: metod kształcenia stosowanych na kierunku, dogodności i organizacji rozkładu zajęć w tygodniu, trafności przyporządkowania punktacji ECTS do zajęć, realizacji procesu kształcenia na kierunku, procesu przygotowania studentów do prowadzenia badań, ewentualnych zmian w kształceniu na kierunku oraz dobrych praktyk dydaktycznych wartych propagowania.

Systematyczne oceny programu studiów prowadzone są z wykorzystaniem informacji od interesariuszy wewnętrznych (np. kadry prowadzącej kształcenie, studentów kierunku) i interesariuszy zewnętrznych (pracodawców, absolwentów). W czasie pandemii, kontakty z interesariuszami zewnętrznymi odbywają się także w warunkach ich nieobecności na Uczelni, spowodowanej czasowym ograniczeniem jej funkcjonowania tzn. w sposób zdalny (e-mail, wideokonferencja, rozmowa telefoniczna).

Wyniki z systematycznej oceny programu studiów na kierunku geografia są wykorzystywane w doskonaleniu tego programu. Sprawy dotyczące ewentualnych zmian w programach studiów (także pod względem kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, najnowszych osiągnięć dydaktycznych oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej), znajdują odzwierciedlenie

w implementacji nowych rozwiązań w zakresie doskonalenia programu studiów (m.in. przez doraźne zarządzenia w okresie pandemii).

PKA jest jedynym podmiotem prowadzącym cykliczną zewnętrzną ocenę jakości kształcenia na kierunku geografia, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku. Poprzednia ocena PKA była oceną programową, odbyła się w 2015 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej bez zaleceń ujętych w uchwale, ale w raporcie sugerowano zwiększenie elastyczności wyboru zajęć fakultatywnych, większą internacjonalizację procesu kształcenia, poprawę komunikacji władz Uczelni ze studentami, uwzględnienie w ankietach odniesienia do poziomu satysfakcji ze studiowania oraz oceny obsługi administracyjnej i bazy dydaktycznej. Uczelnia wyciągnęła wnioski z poprzedniej oceny programowej ograniczając ryzyko wystąpienia nieprawidłowości, ponieważ ówczesnie zdiagnozowane niedomagania w odniesieniu do programu studiów i funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zostały usunięte już na etapie podejmowania uchwały końcowej jak również nie występują obecnie, chociaż pojawiły się inne niedomagania ogniwa wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia odpowiedzialnego za ewaluację. Rekomenduje się doskonalenie skuteczności działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nadzór nad kierunkiem geografia jest zapewniony według jasno określonych kompetencji, podobnie jak wewnętrzny system zapewnienia jakości oparty jest o zasady określone w stosownych przepisach. Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia. Oceny programu studiów, oparte o wyniki analizy danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych (w tym studentów) oraz interesariuszy zewnętrznych, przekładają się na doskonalenie jakości kształcenia. Uczelnia konsultuje swój program z interesariuszami zewnętrznymi, co umożliwia jej podejmowanie działań doskonalących w ramach kierunku geografia. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

W analizie stanu faktycznego została sformułowana rekomendacja dotycząca zdiagnozowanych uchybień, która nie ma wpływu na ogólną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano.

Zalecenia

Brak.

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

W Uchwale Nr 76/ 2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie oceny programowej na kierunku geografia prowadzonym na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Szczecińskiego na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie sformułowano zaleceń o charakterze naprawczym, a wynik oceny był pozytywny.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Nie dotyczy

